

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd (PEF)

Bakalářská práce

**Možnosti rozvoje obce v blízkosti městské aglomerace na
příkladu obce Modletice**

Boubelík Filip

© 2020/2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Filip Boubelík

Systémové inženýrství a informatika
Informatika

Název práce

Možnosti rozvoje obce v blízkosti městské aglomerace na příkladu obce Modletice

Název anglicky

Possibilities of village development near conurbation on the example of the village Modletice

Cíle práce

Cílem této Bakalářské práce je navrhnout, s využitím dosavadních zkušeností zastupitelstva obce Modletice, obecně použitelný soubor nástrojů, který umožní zvýšit kvalitu v současné době používaných systémů řízení rozvoje obcí. Dílčími cíli je:

- identifikovat a popsat obecné faktory, které ovlivňují rozvoj obcí
- charakterizovat specifické podmínky a vlivy na rozvoj obcí, kterých se týká proces tzv. suburbanizace
- navrhnout obecně využitelný model řízení procesu rozvoje obce
- upozornit na některé problémy, které jsou častou a někdy i objektivní příčinou komplikací pro optimální rozvoj obcí

Metodika

Teoretická část Bakalářské práce se bude nejprve zabývat, s využitím informací z veřejných zdrojů a odborné literatury, vysvětlením základních pojmů týkajících se předmětu Bakalářské práce v pořadí od obecného (Struktura veřejné správy) ke konkrétnímu (Zastupitelstvo obce). Dále se teoretická část bude věnovat analýze předpokladů a podmínek pro rozvoj obcí, které se staly součástí tzv. městských aglomerací, resp. metropolitního území. V závěru této části budou opět na základě informací z veřejně dostupných zdrojů, pracovních dokumentů zastupitelstva obce Modletice a interview se zastupitelem obce Modletice popsány nástroje pro podporu rozvoje venkova.

Praktická část Bakalářské práce bude, na základě analýzy současného stavu, obsahovat návrh na zdokonalení celého procesu rozvoje obce Modletice od sestavení Strategického plánu rozvoje obce Modletice s časovým horizontem cca 15 let až po organizaci a dokumentaci průběhu kontrolních dnů v rámci realizace zejména rozvojových projektů investičního charakteru. Návrh bude zpracován tak, aby byl v maximální míře využitelný jako metodická pomůcka i pro ostatní obce. V závěrečné kapitole Praktické části budou jednak shrnuty dosažené výsledky a jednak – na základě interview – naznačeny problémy, které kvalitu rozvoje obcí ovlivňují.

Doporučený rozsah práce

40-60 stran

Klíčová slova

státní správa, plán rozvoje obce, rozpočet obce, územní samosprávný celek, strategické řízení, rozvojové priority

Doporučené zdroje informací

GIDDENS, A. *Sociologie*. Praha: Argo, 1999. ISBN 80-7203-124-4.

MAJEROVÁ, V. – HEROVÁ, I. *Český venkov 2008 : proměny venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009.

OUŘEDNÍČEK, M. – ŠPAČKOVÁ, P. – NOVÁK, J. *Sub urbs: krajina, sídla a lidé*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2226-4.

PERLÍN, R. – HUPKOVÁ, M. – UNIVERZITA KARLOVA. PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA. *Venkovy a venkované : doprovodná publikace k výstavě*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2011. ISBN 978-80-87147-31-3.

SÝKORA, L. – UDRŽITELNÝ ROZVOJ MĚSTSKÝCH AGLOMERACÍ (2000-2001 : PRAHA, ČESKO). *Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky*. Praha: Ústav pro ekopolitiku, 2002. ISBN 80-901914-9-5.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Pavlína Zrůbková

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2021

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 11. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou Bakalářskou práci "Možnosti rozvoje obce v blízkosti městské aglomerace na příkladu obce Modletice" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího Bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené Bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.3. 2021

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval paní Ing. Pavlíně Zrůbkové za rady, připomínky a ochotu při odborném vedení práce. Dále bych chtěl poděkovat zastupiteli obce Modletic panu Ing. Františkovi Němcovi za čas, vstřícnost a ochotu k diskusi a pomoc při získání potřebných informací a podkladů pro Bakalářskou práci.

Možnosti rozvoje obce v blízkosti městské aglomerace na příkladu obce Modletice

Abstrakt

Dříve typicky venkovské obce, pro které byla charakteristická hlavně rostlinná a živočišná výroba, které leží v blízkosti větších měst, se postupně výrazně mění. Vznikají městské aglomerace, které lze charakterizovat jako celek tvořený centrem (zpravidla větším městem) a blízkými sídelními celky (zpravidla vesnickými obcemi). Tyto aglomerace vznikají jako důsledek jednak rozvíjející se úrovně dopravní a technické infrastruktury a úrovně občanské vybavenosti, a jednak aktivit tohoto centra. Zejména tyto aktivity, vznikající nové pracovní příležitosti a jeho vyšší životní standard, ovlivňují vývoj obcí ve svém okolí.

Obce, které se stávají součástí takových městských aglomerací, jsou ale také vyhledávané obyvateli blízkého města jako jejich nové, klidnější trvalé bydliště. Charakter obce se mění, projevují se klady, ale i zápory těchto změn, postupně se zvyšuje počet obyvatel, a to vše vyvolává nároky na nezbytný rozvoj obce. Je zřejmé, že rozvoj obce nemůže být zcela nahodilým procesem.

V této své bakalářské práci si kladu za cíl podrobně pochopit problematiku procesu rozvoje obce a navrhnout soubor nástrojů pro jeho efektivní řízení.

Klíčová slova: státní správa, plán rozvoje obce, rozpočet obce, územní samosprávný celek, strategické řízení, rozvojové priority, občanská vybavenost, územní plán, orgány obce, sociálněekonomická analýza, SWOT analýza

Possibilities of village development near conurbation on the example of the village Modletice

Abstract

Formerly typically rural villages, which were characterized mainly by plant and animal production, which are located near larger cities, are gradually changing significantly. Urban agglomerations are creating, which can be characterized as a complex formed by the center (usually a larger city) and close settlements (usually village villages). These agglomerations arise as a result of the developing level of transport and technical infrastructure and the level of civic amenities, as well as the activities of this center. In particular these activities, the emerging new job opportunities and its higher standard of living, affect the development of villages in their surroundings.

However, villages that are becoming part of such urban agglomerations are also sought after by the inhabitants of a nearby town as their new, quieter permanent residence. The character of the village is changing, there are pros and cons of these changes, the number of inhabitants is gradually increasing, and all this raises demands for the necessary development of the village. It is obvious that the development of the village cannot be a completely random process.

In this bachelor's thesis, I aim to understand in detail the issues of the community development process and to design a set of tools for its effective management.

Keywords: state administration, village development plan, village budget, territorial self-government unit, strategic management, development priorities, civic amenities, territorial plan, village bodies, socio-economic analysis, SWOT analysis

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika.....	11
2.1 Cíl.....	11
2.2 Metodika.....	11
3 Základní pojmy.....	13
3.1 Venkov	13
3.1.1 Pojem venkov	13
3.1.2 Venkovské regiony.....	16
3.1.3 Typologie venkova.....	17
3.1.4 Suburbanizovaný venkov	19
3.1.5 Rozvoj venkova	21
3.1.5.1 Přístup MMR ČR k vymezení pojmu venkov a řízení jeho rozvoje..	21
3.1.5.2 Klasifikace nástrojů rozvoje obce.....	22
3.1.5.3 Programy rozvoje venkova ČR.....	24
3.2 Obec.....	25
3.2.1 Vymezení pojmu obec.....	25
3.2.2 Členění a typologie obcí.....	26
3.2.3 Orgány obce.....	29
4 Praktická část.....	32
4.1 Obec Modletice	32
4.1.1 Poloha a popis.....	32
4.1.2 Historický vývoj.....	34
4.1.3 Současnost obce	35
4.1.4 Možnosti rozvoje obce	36
4.1.5 MAS Říčansko o.p.s.....	37
4.2 Současný stav procesu Řízení rozvoje obce Modletice.....	38
4.2.1 Strategický plán rozvoje obce Modletice	38
4.2.1.1 Charakter a obsah dokumentu	38
4.2.1.2 Sociálněekonomická analýza.....	40
4.2.1.3 SWOT analýza.....	43
4.2.1.4 Rozvojové priority, cíle a opatření.....	44
4.3 Návrh soustavy nástrojů efektivního řízení rozvoje obce Modletice.....	44
5 Výsledky a diskuse.....	48

5.1	Hodnocení současné podoby dokumentu Strategický plán rozvoje obce Modletice	48
5.2	Problémy související s řízením procesu rozvoje obce	49
6	Závěr	51
7	Seznam použitých zdrojů	52
7.1	Literatura	52
7.2	Internetové zdroje.....	53
8	Přílohy.....	55

Seznam grafů

Graf 1 - Počet obyvatel.....	33
Graf 2 - Průměrný věk obyvatel.....	33

Seznam použitých zkratk

LZPS – Listina základních práv a svobod

ÚSC – územní samosprávná celk

ZOZ – zvláštní odborná způsobilost

VŘPK – veřejnoprávní korporace

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)

SPRO – Strategický plán rozvoje obce

1 Úvod

Celý svůj dosavadní život žiji v Praze, ale v průběhu několika posledních let se mi podařilo alespoň „povrchně“ se seznámit se způsobem tzv. vesnického života, konkrétně života v obci Modletice, vzdálené přibližně 10 km od hranice hlavního města. Zaujal mě rozsah změn, které se v této poměrně malé obci v současné době odehrávají, a proto jsem pro svou Bakalářskou práci využil možnosti nabídnuté mi zastupitelstvem této obce, seznámit se podrobněji s problematikou řízení obce a zejména s jejím postupným rozvojem, motivovaným především snahou zastupitelstva zkvalitnit život jejích obyvatel. Ve své Bakalářské práci se v souvislosti se svým zájmem proto zaměřuji na identifikaci předpokladů úspěšného rozvoje obcí a také, vzhledem ke značnému množství obyvatel žijících v ČR v obcích, na návrh změn v procesu rozvoje, které by přispěly k vytvoření obecně využitelného systému řízení dlouhodobého rozvoje obcí.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl

Cílem této Bakalářské práce je navrhnout, s využitím dosavadních zkušeností zastupitelstva obce Modletice, obecně použitelný soubor nástrojů, který umožní zvýšit kvalitu v současné době používaných systémů řízení rozvoje obcí. Dílčími cíli je:

- identifikovat a popsat obecné faktory, které ovlivňují rozvoj obcí
- charakterizovat specifické podmínky a vlivy na rozvoj obcí, kterých se týká proces tzv. suburbanizace
- navrhnout obecně využitelný model řízení procesu rozvoje obce
- upozornit na některé problémy, které jsou častou a někdy i objektivní příčinou komplikací pro optimální rozvoj obcí

2.2 Metodika

Teoretická část Bakalářské práce se bude nejprve zabývat, s využitím informací z veřejných zdrojů a odborné literatury, vysvětlením základních pojmů týkajících se předmětu Bakalářské práce v pořadí od obecného (Struktura veřejné správy) ke konkrétnímu (Zastupitelstvo obce). Dále se teoretická část bude věnovat analýze předpokladů a podmínek pro rozvoj obcí, které se staly součástí tzv. městských aglomerací, resp. metropolitního území. V závěru této části budou opět na základě informací z veřejně dostupných zdrojů, pracovních dokumentů zastupitelstva obce Modletice a interview se zastupitelem obce Modletice popsány nástroje pro podporu rozvoje venkova.

Praktická část Bakalářské práce bude, na základě analýzy současného stavu, obsahovat návrh na zdokonalení celého procesu rozvoje obce Modletice od sestavení Strategického plánu rozvoje obce Modletice s časovým horizontem cca 15 let až po organizaci a dokumentaci průběhu kontrolních dnů v rámci realizace zejména rozvojových projektů investičního charakteru. Návrh bude zpracován tak, aby byl v maximální míře využitelný jako metodická pomůcka i pro ostatní obce. V závěrečné kapitole Praktické části budou jednak shrnuty dosažené výsledky a jednak – na základě interview - naznačeny problémy, které kvalitu rozvoje obcí ovlivňují.

V Bakalářské práci budou použity metody deskripce, analýza, komparace, dotazování (interview) a syntéza.

3 Základní pojmy

V současných letech se venkovské obce stávají mnohem více vybavené, od občanské vybavenosti po technickou a dopravní infrastrukturu. Tato vybavenost způsobuje, že některé obce mohou konkurovat v tomto ohledu větším městům. Právě toto způsobuje nárůst obyvatel ve venkovských obcích.

3.1 Venkov

3.1.1 Pojem venkov

Obecně lze venkov definovat jako prostor, který zahrnuje jak krajinu, tak i venkovská sídla. Pojem venkov tedy spojuje jak nezastavěné území, tak i zastavěné území malých sídel, vesnic. Pro venkov jsou charakteristické menší intenzity sociálně ekonomických kontaktů, menší hustota vazeb mezi jednotlivými subjekty, které se ve venkovském prostoru pohybují. Pro konvenční vymezení venkova se často používají ukazatele hustoty zalidnění. Hustotou zalidnění chápeme počet obyvatel vztažený k jednotce prostoru, zpravidla k 1 km². Pro potřeby vymezení venkovského prostoru ve státech EU se zpravidla používá vymezení venkova jako území s hustotou obyvatelstva do 150 obyvatel/km².¹ Potřeba vymezení venkova (venkovských obcí, venkovského prostoru) vyvstala v České republice zejména v souvislosti s dotačními programy na podporu venkova a snahou definovat venkov jako samostatný resort.²

Kromě této uvedené definice lze v odborné literatuře nalézt řadu definic dalších, které se liší v rozdílnosti hlavních kritérií použitých pro definování venkova v různých vědních oborech (od sociologie přes geografii, ekonomii až k architektuře) nebo podle charakteru institucí, které se touto problematikou zabývají (veřejná správa, nadnárodní instituce, nevládní organizace i samotné obce). Velice časté je také definování venkova jako opaku pro pojem „město“. Hned na počátku zkoumání venkova narážíme na zásadní a obtížně řešitelný problém: nalezení hranice mezi venkovem a městem. Navzdory zřetelnému vnímání odlišnosti neexistuje jasná hranice mezi tím, co je ještě město, a tím, co je již venkov. Neexistuje totiž ani jednoznačná definice těchto dvou pojmů. Problémy

¹ Venkov, typologie venkovského prostoru, RNDr. Radim Perlín, MVCR

² Oficiální stránky ČSÚ

při hledání hranice a definice venkova jsou znásobeny obrovskou variabilitou venkovského osídlení v území, kde se setkáváme s odlehlými osadami či dokonce samotami, klasickými vesnicemi či příměstskými obcemi, které jsou značně zasaženy suburbanizačními tendencemi. Samostatnou kategorií jsou malá městečka a městyse, které se často v mnoha ohledech daleko více podobají venkovu než městu. Charakter venkova je rozdílný i na úrovni jednotlivých regionů, kde se z mnoha důvodů (včetně historických) vyvinula často velmi odlišná venkovská osídlení se svým nezaměnitelným rázem. Například středočeský venkov je zcela odlišný od venkova slezského či jihomoravského.

Výše charakterizované dříve typicky venkovské obce, které leží v blízkosti větších měst, se ale postupně výrazně mění. Vznikají městské aglomerace (v případě Prahy, Brna a Ostravy se jedná o metropolitní území), které lze chápat jako celek tvořený centrem (zpravidla větším městem) a blízkými sídelními celky (zpravidla vesnickými obcemi). Hlavními příčinami změn venkovských obcí ve vznikajících aglomeracích jsou zejména požadavky obyvatel vesnic na rozvoj dopravní a technické infrastruktury a občanské vybavenosti, aktivity centra aglomerace, nové pracovní příležitosti a vyšší standard života v blízkém městě. Obce, které se stávají součástí takových městských aglomerací, jsou ale také vyhledávané obyvateli blízkého města jako jejich budoucí, zpravidla klidnější trvalé bydliště. Charakter takových obcí se proto mění rychlejším tempem než u obcí ostatních. U obcí, které jsou součástí takového celku, se projevují klady, ale i zápory těchto změn. Postupně, v některých případech až nekontrolovaně, se zvyšuje počet obyvatel a to vše vyvolává značné nároky na rozvoj obce, resp. na zpravidla omezené finanční a kapacitní zdroje. Je proto zřejmé, že rozvoj obce by neměl být zcela nahodilým procesem.

Ze sociologického hlediska je obec větší nebo menší sociální jednotka tvořená populací sdílející danou oblast, v níž se odehrává hlavní část každodenního, hospodářského a kulturního života.³

Vidíme však, že i tato definice venkova je velmi obecná a neumožňuje přesné vymezení prostoru na městský a venkovský. Navíc definice zavádí další nový pojem a to venkovské sídlo. Venkovské sídlo lze definovat celou řadou nástrojů a pravděpodobně

³ Český venkov 2008, Proměny venkova, prof. PhDr. Ing. Věra Majerová, CSc.

dojde k různému vymezení souborů venkovských sídel. Jednotlivé nástroje umožňují vymezení venkovských sídel z následujících hledisek:

- urbanistické - venkovské sídlo je vymezeno jako sídlo s typickou urbanistickou strukturou nízkopodlažní zástavby s vysokým podílem rodinných domů s málo vyvinutou uliční sítí s dominantním prostorem návsi jako společenského a kulturního centra sídla a vysokým podílem zeleně v sídle.
- architektonické - venkovské sídlo je vymezeno jako sídla s dominancí nízkopodlažní zástavby v individuálních rodinných domech, které nemají vybudován parter (přízemí) určený k obchodní činnosti nebo ke službám. Venkovský dům je doplněn rozsáhlejší hospodářským zázemím, které sloužilo původně pro zemědělskou prvovýrobu (chlěvy a stáje) v současnosti slouží k zabezpečení provozu domu. Pro tradiční venkovský dům je typické vymezení dvora a zahrady s výrazně oddělenými funkcemi.
- sociální - venkovské sídlo je takové sídlo, kde existují mnohem užší sociální kontakty mezi jednotlivými obyvateli sídla, kde existuje dlouhodobá neformální sociální kontrola a participace.
- ekonomické - venkovské sídlo je takové sídlo, kde dominantní nebo rozhodující činností je zemědělství a primární výroba potravin a kde významný podíl ekonomicky aktivních osob vyjíždí do zaměstnání mimo toto sídlo.
- historické - sídlo, které v minulosti získalo městská práva je městem, ostatní sídla jsou vesnicemi. Městem by tedy byla i sídla jako Rabštejn nad Střelou s 26 obyvateli, který v současnosti nemá ani statut obce.
- administrativní - městy jsou ty obce, které stát jako města definuje a která mají právo používat městská práva a městský znak. Toto označení nově propůjčuje městům předseda Poslanecké sněmovny a nemá žádný administrativní nebo jiný význam. Jeho jediný význam je prestižní.
- statistické - venkovské sídlo je takové sídlo, které má méně než konvenčně stanovený počet obyvatel.⁴

⁴ Venkov, typologie venkovského prostoru, RNDr. Radim Perlín

3.1.2 Venkovské regiony

V současnosti, jak je ze zdrojů zřejmé, neexistuje jednotná definice pojmu venkov. Jedinou všeobecně uznávanou mezinárodní definicí je vymezení OECD, které je založeno na počtu obyvatel žijících na území s hustotou zalidnění. Podle této metodiky jsou venkovské oblasti definovány na dvou úrovních. Na úrovni lokální (obce) je venkov definován jako sídla, resp. venkovská sídla, s hustotou menší než 150 obyvatel/km². Na úrovni regionální pak definice vymezuje regiony:

- převážně venkovské, kde více než 50 % obyvatel regionu žije ve venkovských obcích
- významně venkovské, kde ve venkovských obcích žije 15 – 50 % obyvatel regionu
- výrazně městské, kde ve venkovských obcích žije méně než 15 % obyvatel regionu

Za venkovská sídla považujeme sídla, která mají svou původní zemědělskou funkci doplněnu funkcí další (např. obytnou, obslužnou, průmyslovou) a zároveň se u nich dochoval zhruba obdobný původní vnější vzhled.

Tato definice však nebere v úvahu obyvatelstvo žijící v hustě osídlených venkovských oblastech a je někdy obtížně aplikovatelná s ohledem na místní (národní) specifika. Je proto užívána spíše jako nástroj mezinárodního srovnání.

Přístupy k vymezení venkova vycházejí většinou z určení kvantitativního nebo kvalitativního ukazatele, případně z kombinace více ukazatelů, na jejichž základě lze pak vymezit venkovské a městské oblasti. Nejčastěji jsou venkov a periferní oblasti definovány na základě:

- počtu obyvatel obce nebo hustoty zalidnění, případně kombinace těchto dvou ukazatelů (viz výše uvedená metodika OECD)
- statutu dané obce, dle právních norem příslušného státu
- charakteru a hustoty zástavby a architektonického rázu obce
- podílu přírodních ploch nebo zastavěných ploch na celkové rozloze obce
- zohlednění infrastruktury, občanské vybavenosti obce a dostupnosti služeb (z nekomerční sféry např. školství, zdravotnictví, sociální péče, kulturní a sportovní zařízení)
- institucionálního vybavení obci (např. stavební úřad, pošta)

- dopravní dostupnosti nebo vzdálenosti od větších center⁵

3.1.3 Typologie venkova

Typologie je zobecňující vědecká metoda, která se pokouší setřídít vybrané jevy podle podobných znaků. V případě typologie venkova lze v českém venkovském prostoru využít sledování sociálně ekonomických ukazatelů a na tomto základě vymezit specifické venkovské oblasti, které měly v minulosti odlišný historický vývoj a které mají v současné době odlišné sociálně ekonomické charakteristiky. Jednotlivé typy venkovského osídlení jsou charakteristické svým historickým vývojem a současnou sociálně ekonomickou pozicí a stejně tak i pozicí v systému osídlení. Je možné vcelku jasně vymezit typické znaky jednotlivých typů, je obtížnější vymezovat přesnou hranici každého typu.⁶

Jedním z těchto typů venkovského osídlení, které začaly vznikat na našem území koncem 20. století v blízkosti velkých měst je suburbanizované území. Z výsledků výzkumu této problematiky vyplývá, že i když města a sídelní struktury jsou formovány a přetvářeny v dlouhodobé perspektivě, některé jejich části mohou ve specifických obdobích procházet radikálními proměnami. Ke změně docházelo a stále dochází zejména ve dvou částech metropolitních oblastí, a to jednak v centrech měst a v některých k nim přiléhajících čtvrtích, a jednak v rozsáhlých příměstských oblastech. Výzkum prokázal, že sice v průběhu 90. let minulého století největší změny probíhaly v centrech měst, největších transformací se v posledních letech stala příměstská zóna.⁷

V blízkosti velkých měst v té době začalo docházet k novému vývoji suburbánních struktur. Tyto procesy jsou charakteristické především tím, že do původního venkovského prostoru s venkovskou urbanistickou strukturou, sociální strukturou a částečně i venkovskou strukturou ekonomických činností se postupně ve větší míře prosazují městské činnosti. Na okraji vesnic v blízkosti měst dochází na pozemcích dříve využívaných k zemědělské činnosti k intenzivnější výstavbě rodinných domů, které staví původní obyvatelé měst. Ti sebou do dříve typicky venkovského prostoru přinášejí městský způsob života. Jejich nové domy nemají charakter venkovského domu, ale prosazují se městské

⁵ Venkov, typologie venkovského prostoru, RNDr. Radim Perlín, MVČR

⁶ Venkov, typologie venkovského prostoru, RNDr. Radim Perlín, MVČR

⁷ Suburbanizace a její společenské důsledky, Sýkora, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta

stavby typu obytných vil nebo bungalovů bez hospodářského zázemí. Dům jim slouží pouze jako místo pro bydlení a pro odpočinek po návratu ze zaměstnání, event. na rekreaci. V těchto nově vznikajících jednotlivých lokalitách se postupně začíná prosazovat městský způsob života, původní zemědělské funkce se vytrácejí nebo přímo zanikají a to i proto, že nově přicházející obyvatelé obtěžují. Venkovské suburbánní oblasti se intenzivně propojují na jednotlivé městské struktury, včetně napojení na městské sítě technické infrastruktury a městskou veřejnou dopravu. Kromě intenzivního rozvoje bydlení se v těchto lokalitách také začínají prosazovat na úkor původních i nové další funkce. Postupně dochází k propojení původně samostatných sídel v souvislou zástavbu a jako poslední a definitivní fáze suburbánního vývoje je možné považovat splynutí původní suburbánní zóny do původního souvisle zastavěného území.⁸

Suburbanizaci lze rozdělit na dva druhy podle jejich funkce: rezidenční a komerční. Za obce zasažené rezidenční suburbanizací považujeme takové, které mají vysokou intenzitu bytové výstavby a zároveň vysokou intenzitu přistěhování z jádrového města.⁹ Lidé se z centra stěhují z několika důvodů. Vysoké náklady na bydlení a neustále zvyšování cen nemovitostí. Centra se stále více stávají rizikovými oblastmi, jsou zde environmentální a sociální problémy, kdežto suburbánní zóna je většinou mnohem bezpečnější a poskytuje zdravější prostředí. Je to ideální propojení bydlení na venkově a zároveň ve městě. Také je sem žene touha vymanit se z šedi panelákových sídlišť. Suburbanizace částečně odlehčuje přeplněným městským centrům, vytváří iluzi soukromí a venkovského života a uvolňují se byty v centrech pro sociálně slabší. K dalším pozitivům suburbanizace může také patřit nárůst nových pracovních příležitostí, či zvyšování finančních příjmů do rozpočtů obcí.¹⁰

Suburbanizace není v Česku novým pojmem. Některé prvky suburbanizačního procesu můžeme spatřovat již v období průmyslové revoluce, v druhé polovině devatenáctého století, kdy vznikaly na našem území kolonie domků, které byly obvykle

⁸ Venkov, typologie venkovského prostoru, RNDr. Radim Perlín

⁹ HOFMANN, Andreas R., 2003. Zrod veľkomesta. Urbanizace českých zemí a Evropa (Book). (German). *H-Net Reviews in the Humanities & Social Sciences*.

¹⁰ HOFMANN, Andreas R., 2003. Zrod veľkomesta. Urbanizace českých zemí a Evropa (Book). (German). *H-Net Reviews in the Humanities & Social Sciences*.

situovány za městem u hlavních komunikací. Nejmasivnější vlnu suburbanizace můžeme sledovat od počátku devadesátých let dvacátého století.

Proces suburbanizace lze tedy vnímat jako součást procesu rozvoje měst. Pro veřejnost je nejčastěji identifikována s výstavbou rezidenčních lokalit v předměstských oblastech velkých měst. Z důvodu růstu populačních jader a zázemí aglomerací se suburbanizace dá považovat za jednu z fází vývoje města. Během suburbanizace se obyvatelstvo a některé jeho aktivity stěhují z jadra města do vnitrozemí. To způsobuje změny v prostředí měst nejen ze sociálního ale také z fyzického hlediska. Také dochází k částečnému ovlivňování ostatních částí městské aglomerace.¹¹

Problematice suburbanizace se mimo jiné věnuje Výzkumný tým Urbánní a regionální laboratoře (URRlab) z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, který zveřejnil novou, volně dostupnou verzi vymezení zón rezidenční suburbanizace v Česku. Podle této výzkumné verze se jedná o jeden z procesů, který v posledních několika desetiletích nejvíce intenzivně ovlivňuje charakter našich sídel. Zjednodušeně ji definuje jako přesun obyvatelstva a jeho aktivit z center městských regionů do jejich zázemí, často až za administrativní hranici zdrojového města. Vazba mezi jádrem a suburbiem však zůstává silná, například kvůli dojížděcí za zaměstnáním či službami.

3.1.4 Suburbanizovaný venkov

Se suburbanizací související výstavba bytových a rodinných domů a komerčních staveb mění zásadním způsobem původní ráz krajiny i urbanistickou strukturu a architektonický ráz venkovských sídel v blízkosti velkých českých měst. Tento vývoj sebou přináší klady i zápory. Podél hlavních komunikací, zejména dálnic, jsou postaveny a stále se ještě staví rozsáhlé logistické areály a další komerční stavby určené pro výrobu nebo služby. Ve vesnicích, zejména na jejich okrajích, vyrůstají na pozemcích původně zemědělského charakteru čtvrtě s desítkami rodinných domů. Takové obce zpravidla včas nezvládají budovat k tomuto vývoji přiměřenou technickou a dopravní infrastrukturu. Ve většině případů u nově postavených čtvrtí rodinných domů chybí občanská vybavenost. Je zřejmý výrazný rozdíl mezi vzhledem nových domů a původní vesnickou zástavbou.

¹¹ Suburbanizace Prahy, Martin Ouředníček

Za pozitivní v souvislosti se suburbanizací je možné považovat např. vznik nových pracovních příležitostí, zvýšené příjmy obcí nebo i tlak na jejich vedení v oblasti rozšiřování technické a dopravní infrastruktury a občanské vybavenosti. Noví obyvatelé takových vesnic jsou zpravidla na občanskou vybavenost náročnější než původní obyvatelé. Jedná se hlavně o požadavky na zvýšení kapacity a úrovně mateřských a základních škol, zkvalitnění dopravního spojení obce s okolím, zejména s nejbližšími velkými městy a o dostupnost lékařské péče. Pro obce, resp. pro jejich vedení, to představuje motivaci pro urychlení rozvoje obce, ale současně vzniká problém s tím, jak se vyrovnat s nárůstem požadavků na finanční a kapacitní zdroje nezbytné pro provoz a investiční činnost obce. Není-li obec schopná tyto nově vznikající požadavky v dostatečné míře uspokojit, dochází k vzájemnému oddělování místa bydliště od místa zaměstnání, místa služeb a místa pro sportovní vyžití, kulturu a také pro zábavu a tím i např. k nežádoucímu zvyšování četnosti individuální nebo hromadné dopravy.

Pro nekoncepční a živelné rozrůstání měst a obcí do okolní krajiny je používán anglický výraz *urban sprawl*. Výraz charakterizuje situaci, ve které neexistuje nebo není respektována územní plánovací dokumentace, není kladen dostatečný důraz na pravidla pro existenci veřejných prostranství, nebo taková pravidla vůbec neexistují. V takových případech vznikají monofunkční rozsáhlé oblasti bez potřebné občanské vybavenosti. S urbanistickým pojmem *urban sprawl* je ve středoevropském prostoru spojován architektonický styl podnikatelské baroko.

Alternativou živelného *sprawl* je tzv. urbanizace suburbií. Ta spočívá v posilování úplnosti městských funkcí u větších sídel v zázemí měst. Ačkoli v rámci celé aglomerace dochází k decentralizaci, v mikroměřítku vzrůstá koncentrace lidí a jejich aktivit do vybraných větších sídel a formuje se vícejaderný městský region. V USA se pro komplexně vybavená suburbia začal počátkem devadesátých let dvacátého století používat pojem *edge cities* (okrajová města). Výhody okrajových měst ve srovnání s klasickým rezidenčním nebo komerčním suburbiem spočívají v jejich nižší závislosti na jádrovém městě. Původně monofunkční sídla s dobrou dopravní dostupností postupně přitáhla i další městské funkce, čímž se výrazně omezila nutnost vyjížděky mimo okrajové město.

V našem prostředí ovlivňuje proces suburbanizace nejintenzivněji Prahu a její zázemí. V základním prostorovém vzorci rozvoje rezidenčních i komerčních předměstí

hlavního města můžeme pozorovat znaky živelné dekoncentrace. Na jedné straně rozvoj nákupních center a průmyslových zón, na straně druhé čistě rezidenční lokality bez pracovní a obslužné funkce. Skladovací areály, hypermarkety a nové výrobní zóny jsou nejčastěji budovány na zelené louce. Rezidenční suburbanizace kolem Prahy je v řadě případů realizována formou individuální nebo developerské výstavby, která vytváří na místě původních polí nové čtvrti s malou návazností na existující osídlení. Z pohledu budoucí udržitelnosti je žádoucí, aby nová výstavba vznikala v návaznosti na zástavbu stávajících sídel, která jsou obsloužena hromadnou dopravou, komunálními službami a poskytují alespoň základní občanskou vybavenost.¹²

Předměstí se osidlují hlavně kvůli tomu, že lidé chtějí vyšší kvalitu života a zdravější životní prostředí. Do suburbanizovaných částí se stěhují spíše střední a vyšší vrstvy obyvatel. Mnoho obyvatel metropolitních oblastí, kteří pracují v centrální oblasti města, si volí bydliště v předměstích a dojíždějí do práce automobilem nebo hromadnou dopravou. Jiní využívají nových technologických možností a pracují z domova, a to v prostředí, které považují za mnohem příjemnější než ve městě. Tyto procesy se spíše vyskytují v ekonomicky rozvinutých zemích. Kritici tohoto procesu argumentují tím, že suburbanizace vede k rozpadu měst a koncentraci chudších obyvatel v centru města. Opakem suburbanizace je gentrifikace.¹³

3.1.5 Rozvoj venkova

3.1.5.1 Přístup MMR ČR k vymezení pojmu venkov a řízení jeho rozvoje

Dokument Koncepce rozvoje venkova (dále "Koncepce") zpracovalo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR jako základní koncepční materiál pro strategické řízení rozvoje venkova s cílem zajistit dynamický a vyvážený rozvoj regionů ČR. Jednotlivé části Koncepce byly průběžně projednávány Pracovní skupinou pro rozvoj venkova Rady vlády pro udržitelný rozvoj. Implementace této Koncepce bude probíhat prostřednictvím samostatných prováděcích dokumentů, zejména Akčních plánů Strategie regionálního rozvoje ČR 21+, která byla schválena Usnesením vlády č. 775 dne 4. 11. 2019. Platnost Koncepce je předpokládána pro období let 2021–2027 s možností dřívější aktualizace v

¹² RNDr. Martin Ouředníček, Ph.D. a RNDr. Jana Temelová, Ph.D., Přírodovědecká fakulta UK Praha

¹³ GIDDENS, Anthony, 1999. *Sociologie. Praha: Argo, 1999*

případě významných změn ve výchozích socioekonomických podmínkách nebo v nastavení regionální politiky ČR. Nedojde-li k takovým změnám, bude tato Koncepce aktualizovaná až pro následující období. Koncepce vychází z Programového prohlášení vlády České republiky schváleného dne 27. června 2018 a reaguje na potřebu koncepčního přístupu k rozvoji venkovských oblastí ČR, které jsou sice velmi různorodé, ale spojují je některé společné rozvojové problémy a potřeby. Pro výrazně specifické regiony je nutné vytvářet koncepční a strategické dokumenty, které jsou úžeji zaměřené.

Venkov v těchto dokumentech je definován jako prostor mimo města s tím, že Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích stanoví, že městem je obec, která má alespoň 3000 obyvatel. V publikacích Postavení venkova v krajích ČR, které byly vydané v roce 2009, jsou za venkovský prostor považované všechny obce s počtem do 2000 obyvatel, a také obce s velikostí do 3000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 150 obyvatel/km². Takto chápaný venkovský prostor tvořilo území 5734 obcí, což představovalo 79 % rozlohy ČR, na kterém žilo 30 % obyvatel. Venkovská obec měla rozlohu průměrně 11 km² a 550 obyvatel.

Kromě výše uvedených přístupů k vymezení pojmu venkov, lze odmítnout chápání pojmů město a venkov jako dvou protikladů a připustit názor, že každý územní celek je ve své podstatě jedinečný, že neexistují obce pouze čistě venkovské nebo jenom čistě městské, že každá z nich je určitým v čase se měnícím přechodným typem, a že žádná přesně definovatelná hranice mezi venkovem a městem neexistuje.¹⁴

3.1.5.2 Klasifikace nástrojů rozvoje obce¹⁵

Nástroje územního (regionálního) rozvoje lze dle MMR ČR rozdělit na:

- administrativní (legislativa, organizační normy, ...)
- koncepční (strategie, programy, územně plánovací dokumenty, ...)
- institucionální (regionální management, ...)
- věcné (infrastruktura, poskytnutí prostor, služeb nebo hmotného plnění, ...)
- sociálně-psychologické (vzdělávání, sociální komunikace, ...)

¹⁴ Výtah z dokumentu Koncepce rozvoje venkova, který zpracoval v prosinci 2019 Odbor regionální politiky MMR ČR

¹⁵ Rozvojové možnosti obcí, MMR 2010, str. 13

- finanční (rozpočetnictví, dotace, granty, ...)

Základními nástroji rozvoje obce jsou nástroje koncepční (zejména strategické a územní plánování), které vytvářejí prostor pro uplatnění nástrojů ostatních. Strategické plánování určuje směřování a filozofii rozvoje. Územní plánování (vč. regulačních plánů) stanovuje limity využití území a má tedy převážně regulační charakter. Mezi oběma existuje vztah symbiózy formou souladu mezi představou o rozvoji a hledáním prostoru pro jeho realizaci.

Proces strategického plánování je formalizován ve strategických (koncepčních) dokumentech, např. ve Strategickém plánu rozvoje konkrétní obce (dále SPRO), který je třeba považovat za základní nástroj pro rozhodování orgánů obce o jejím budoucím rozvoji. Hlavními přínosy SPRO jsou:

- zdokumentování zastupiteli odsouhlaseného plánu dlouhodobého rozvoje obce
- identifikace problémů, které je nezbytné pro jeho realizaci vyřešit
- formulace rozvojových projektů vč. jejich nároků na finanční a kapacitní zdroje
- východisko pro nezbytné změny územního plánu

Finanční nástroje

Další skupinou nástrojů pro podporu rozvoje obcí jsou nástroje finanční, z nichž klíčovým je rozpočet obce.

Rozpočet obce by měl být, podle zákona o obcích, sestavován na základě střednědobého výhledu. Ten slouží pro střednědobé finanční plánování rozvoje obce a jejího hospodaření s výhledem na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Podle platné legislativy nesmí být sestaven např. na základě přání a představ zastupitelů, ale na základě uzavřených smluvních vztahů, dlouhodobých závazků (např. úvěry), pohledávek a finančních zdrojích.

Příjmy rozpočtu jsou vyjmenovány v § 7 zákona 250/2000 Sb. U malých obcí nejvyšší podíl příjmů tvoří výnosy daní (tzv. rozpočtové určení daní). Kromě výnosu z daně z nemovitostí tyto příjmy obec nemůže ovlivnit. Dalším příjmem je např. příjem z pronájmů majetku, z vlastní hospodářské činnosti, z dotací ze státního rozpočtu nebo z

rozpočtu krajů a také z místních poplatků. Do příjmů jsou také zahrnuty tzv. návratné zdroje (bankovní úvěry apod.)

Výdaje rozpočtu můžeme rozdělit na výdaje běžné a výdaje kapitálové. Běžné výdaje souvisí s financováním provozu obce a obcí zřizovaných organizací. Kapitálové výdaje souvisí s investičními akcemi (stavba kanalizace, vodovodu, mateřské školy apod.), s výkonem státní správy v přenesené působnosti, podporou subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti atd.

Významným finančním nástrojem pro realizaci obecních rozvojových projektů jsou dotace. Lze říct, že většinu velkých obecních rozvojových projektů by obce bez získání dotací nebyly schopné realizovat. V souvislosti s realizací projektů s podporou dotace je důležitá tzv. udržitelnost, což znamená, že obec musí při úvaze o podání žádosti o dotaci počítat s náklady na provoz a údržbu s využitím dotace vybudovaných objektů, tj. se zátěží běžného rozpočtu.

3.1.5.3 Programy rozvoje venkova ČR

Rozhodující autoritou, která určuje strategii regionálního rozvoje v rámci ČR a vypracovává a uvádí do praxe koncepční dokumenty a strategie je Ministerstvo pro místní rozvoj. V současné době je, z hlediska rozvoje obcí, důležitým dokumentem Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+¹⁶ definující témata pro jednotlivá území (dále jen SRR). Samostatnou kategorií jsou tzv. metropolitní území, Pražské, Brněnské a Ostravské. Metropolitní území, aglomerace a regionální centra a jejich venkovské zázemí mají stanoveny specifické cíle a typová opatření, která jsou vytvořena s ohledem na jejich problémy a potenciály. Mezi metropolitními územími má dominantní postavení Pražské z důvodů výrazně vyššího počtu obyvatel, soustředění podstatné části správních orgánů a zastupitelských misí, blízkosti řady krajských měst a dopravní obslužnosti.¹⁷

¹⁶ Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

¹⁷ www.mmr.cz

Struktura návrhové části Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ má tři úrovně:

- Strategické cíle - nejvyšší úroveň návrhové části obsahuje podle typu území (metropolitní území, aglomerace, regionální centra a jejich venkovské zázemí, strukturálně postižené kraje, hospodářsky a sociálně ohrožená území) 5 územních cílů a 1 průřezový cíl věnovaný veřejné správě v oblasti regionálního rozvoje.
- Specifické cíle jsou definovány s ohledem na potřeby a potenciály daného typu území (resp. veřejné správy v oblasti regionálního rozvoje) a jsou zaměřeny vždy na určité téma (např. rozvoj ekonomiky, doprava, veřejné služby a bydlení).
- Typová opatření představují návrh opatření, která by měla společně či jednotlivě uskutečňovat změny uvedené v popisu specifických cílů. Jsou návrhem intervencí státu či dalších veřejných subjektů, jimiž se bude implementovat SRR a představují základ pro návrh akčních plánů SRR. Typová opatření budou v rámci akčních plánů dále rozpracována do úrovně konkrétních podporovaných aktivit.

3.2 Obec

3.2.1 Vymezení pojmu obec

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.¹⁸ Podle rozsahu výkonu státní správy v přenesené působnosti zákon rozlišuje:

- obecní úřad obce s rozšířenou působností
- obec s pověřeným obecním úřadem
- obec se základním rozsahem přenesené působnosti

Obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností jsou stanoveny zvláštním zákonem.

- Obecní úřad obce s rozšířenou působností (obce III. typu - ORP) vedle přenesené působnosti základního rozsahu (podle § 61 odst. 1 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb.) a vedle přenesené působnosti pověřených obecních úřadů (podle § 64 zákona č. 128/2000 Sb.) vykonává další ve svěřeném rozsahu přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem. Věcně je rozšířená

¹⁸ § 1 zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení)

působnost vymezena jak v zákoně o obcích, tak v mnoha speciálních zákonech. Jedná se např. o vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, živnostenského oprávnění, vodoprávní řízení apod.

- Pověřený obecní úřad (obce II. typu - POÚ) vedle přenesené působnosti základního rozsahu (podle § 61 odst. 1 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb.) vykonává další ve svěřeném rozsahu přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem. Pověřenému obecnímu úřadu jsou podřízeny mimo jiné odbor matriční a stavební úřad.
- Obec se základním rozsahem výkonu státní správy

Obec spravuje své záležitosti samostatně. Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen pouze zákonem. Povinnosti může obec ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou (OZV).

Orgány obce je vykonávána přenesená působnost v základním rozsahu ve věcech, které stanoví zvláštní zákony; v tomto případě je území obce správním obvodem.

3.2.2 Členění a typologie obcí

Ze zákona o obcích vyplývá, že obec je pojem platný pro základní územní samosprávné společenství občanů tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce,¹⁹ a to v případě, že má méně než 3000 obyvatel. Pojem venkov, resp. venkovská obec, tento zákon nedefinuje, ale definice vycházející z metodiky OECD za venkovskou obec považuje územní celek s méně než 2000 obyvateli a s hustotou zalidnění menší než 150 obyvatel/km². Město je z právního hlediska obec, která má alespoň 3 000 obyvatel. Novelou zákona o obcích v roce 2006 došlo k legislativní úpravě, na jejímž základě došlo ke znovuzavedení označení městys.

Na území dnešní České republiky měla obecní samospráva dlouhou tradici a její systém se od zavedení v roce 1849 do roku 1938 výrazně nezměnil. Obecní samospráva od

¹⁹ Zákon č. 128/2000 Sb. (§ 1)

samého počátku zahrnovala i výkon některých funkcí státní správy v přenesené působnosti. Nové nařízení do značné míry sledovalo tento systém. Nové zřízení obecní samosprávy bylo provedeno zákonem č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení).²⁰ Veřejná správa v České republice v posledních letech prošla dalšími významnými změnami. První fáze reformy veřejné správy znamenala zřízení krajů a s tím související přesun řady kompetencí z ústřední státní správy. Realizace druhé fáze reformy veřejné správy znamenala zrušení okresních úřadů a rovněž přesun kompetencí na kraje a obce. Na úrovni územní veřejné správy se tak v posledním období uskutečnily výrazné systémové změny.²¹ V současné době je tato problematika řízena zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Veřejnou správou se rozumí jednak správní činnost, jejímž prostřednictvím jsou:

- poskytovány veřejné služby
- řízeny veřejné záležitosti na místní i centrální úrovni
- zajišťovány záležitosti ve veřejném zájmu

a jednak správní orgány, které tuto správní činnost ve veřejném zájmu vykonávají, tedy především úřady. Činnost veřejné správy je vázána právem i ústavními zásadami (čl. 2 odst. 3 české Ústavy: "Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon" a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod: "Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.").

Veřejná správa v sobě zahrnuje:

- správu území, státu, krajů a obcí (tzv. územní samospráva)
- správu věcí, ke kterým má veřejnost vlastnická práva
- správu veřejných záležitostí
- správu veřejných financí
- správu užívání veřejných objektů a zařízení

Z hlediska úrovně a organizace veřejnou správu dělíme na:

- státní správu
- samosprávu

Kromě uvedeného vymezení veřejné správy jsou v praxi používána i další členění.

²⁰ Veřejná správa v České republice, Ministerstvo vnitra ČR, úsek veřejné správy, Praha 2005, str. 7

²¹ Veřejná správa v České republice, Ministerstvo vnitra ČR, úsek veřejné správy, Praha 2005, str. 23

K zajištění uvedených správních činností na úrovni státu je určena soustava veřejnoprávních subjektů a vykonavatelů (vláda, ministerstva, jiné správní úřady).

V České republice existuje dvoustupňový systém územní samosprávy. V Ústavě České republiky je zakotveno členění České republiky na základní a vyšší územní samosprávné celky. Základní územní samosprávné celky představují obce, vyšší územní samosprávné celky kraje. V případě územní samosprávy se nejedná o hierarchickou strukturu, resp. o nadřízenost a podřízenost, protože každý územní samosprávný celek má vlastní samostatné kompetence, do kterých nemůže zasahovat jiný územní samosprávný celek. V České republice je zvolen tzv. spojený model veřejné správy. To znamená, že obce a kraje vykonávají nejen nezávislé pravomoci, ale také státní správu v přenesené působnosti.²²

Samosprávu zajišťují územní samosprávné celky (ÚSC), kterými jsou obce a kraje, a jiné veřejnoprávní korporace (VŘPK). Tyto VŘPK mohou mít vlastní majetek, který spravují ze svého vlastního rozpočtu, a stát může ovlivňovat jejich činnost pouze zákonem stanoveným způsobem.

Samospráva, jako výkon veřejné správy (přenesené působnosti) samosprávnými veřejnoprávními korporacemi, může být zájmová (profesní) nebo územní. Jedná se o způsob řízení určité jednotky, kdy daný subjekt rozhoduje o některých svých záležitostech autonomním způsobem. Výhodou samosprávy je, že je nedílnou součástí existence spravovaného subjektu. Z tohoto důvodu je zabezpečování jeho lokálních či zájmově vymezených záležitostí operativnější, efektivnější a levnější.

Základním ÚSC, vymezeným hranicemi svého území, je obec. Právní postavení a úkoly obce definuje zákon č. 128/2000 Sb. o obcích. Obec je chápána jako VŘPK, má svůj vlastní majetek, v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá. Tento zákon také definuje osoby (občany), které se mohou účastnit

²² Veřejná správa v České republice, Ministerstvo vnitra ČR, úsek veřejné správy, Praha 2005, str. 27

samosprávy. Aby mohla být osoba považována za občana, musí mít jak státní občanství České republiky, tak i trvalé bydliště v obci.

Pravomoc obce, která je definovaná jako právně vymezený okruh sociálních vztahů, předmět, obsah a rozsah činností, se nazývá působností obce. Ta může být buď samostatná (samosprávná) nebo přenesená (delegovaná). V rámci samostatné působnosti, která je ale možná pouze v rámci příslušných právních předpisů, si obec samostatně spravuje záležitosti, které přímo ovlivňují životní situace jejích občanů. Působnost přenesená na obec státem, se týká záležitostí, jejichž obsah přesahuje bezprostřední zájmy obce a stát se těchto kompetencí naopak nechce zcela vzdát, resp. chce mít na ně vliv. Jedná se např. o činnosti územního plánování a stavebního úřadu, dále o přestupkové řízení, ochranu ovzduší, sociální zabezpečení atd. Zpravidla podle velikosti obce je přenesená působnost rozdělena do 3 stupňů.^{23,24,25}

3.2.3 Orgány obce

Jako veřejnoprávní korporace vystupuje obec prostřednictvím svých orgánů, které jsou tvořeny občany. Zákon o obcích určuje celkem čtyři základní orgány obce:

1. nejdůležitějším je zastupitelstvo obce, o kterém, jako jediném orgánu obce, se zmiňuje Ústava ČR
2. rada obce (pokud je volena)
3. starosta
4. obecní úřad

Za orgány obce uvedený zákon také považuje komise, ale pouze v případě, že jim je svěřen výkon přenesené působnosti. Jinak jsou komise společně s výbory považovány za iniciativní a poradní orgány orgánů obce. Orgánem obce je také obecní či městská policie. Zákon o obcích rovněž definuje zvláštní orgány obce pro speciální výkon státní správy. V případě, že v obci není zvolena rada, vykonává její pravomoc starosta obce, ale také zastupitelstvo obce (ve věcech dle § 102 odst. 4 ZOZ).

²³ Zákon č. 128/2000 Sb.

²⁴ Ústava České republiky

²⁵ Listina základních lidských práv a svobod

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je kolektivní orgán obce složený ze zastupitelů, jejichž stanovený počet je přímo volen (jako jediný orgán obce) občany obce. Proto by měl svým rozhodováním prosazovat vůli jejich většiny. Zákon rozlišuje tzv. uvolněné a neuvolněné členy zastupitelstva. Rozdíl mezi uvolněným a neuvolněným zastupitelem spočívá v rozsahu výkonu jejich funkce a v odlišném způsobu jejich odměňování. Disponují ale stejným rozsahem práv a zároveň i povinností. Pravomoci zastupitelstva obce jsou rozsáhlé, drží se ale především v mezích samosprávy, nikoliv státní správy v přenesené působnosti. Mezi práva členů zastupitelstva obce patří předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům zastupitelstva a komisím návrhy na projednání. Přehled těchto práv je upraven v § 82 zákona o obcích. Jedná se o tři skupiny práv:

1. Právo iniciace představuje možnost zastupitele obce předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům zastupitelstva obce a komisím rady obce návrhy na projednání. Ze své povahy by se mělo jednat především o takové návrhy, které spadají do jejich pravomoci.
2. Právo interpelace znamená možnost člena zastupitelstva obce vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila.
3. Právo požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce.

Podle § 35 odst. 1 zákona o obcích zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech, které patří svým obsahem do samostatné působnosti obce. Jedná se zejména o:

- schvalování programu rozvoje obce
- schvalování rozpočtu obce, závěrečného účtu obce a účetní závěrky obce
- zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů obce
- zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce
- rozhodování o založení nebo rušení právnických osob, schvalování jejich zakladatelských listin, společenských smluv, zakládacích smluv a stanov a rozhodování o účasti v již založených právnických osobách

Program rozvoje obce je základním střednědobým koncepčním dokumentem obce, zakotveným v zákoně č. 128/2000 Sb. Obvykle se zpracovává po dobu 2 až 5 let. Při jeho tvorbě je nutné vnímání rozvoje obce v dlouhodobém horizontu, kdy konkrétními kroky obec směřuje k naplnění své dlouhodobé vize a cílů. Program rozvoje obce slouží k podpoře rozvoje území. Klíčovým procesem řízení rozvoje obce je právě jeho plánování. Na základě znalosti situace v obci a názorů a potřeb občanů, podnikatelů, zájmových organizací a dalších subjektů v obci formuluje tento plán představy o budoucnosti obce. Jedním z průřezových úkolů programu rozvoje je zformulovat a rozfázovat rozvojové aktivity tak, aby co nejúčinněji přispívaly k vyváženému a udržitelnému rozvoji území. Zastupitelstvo si může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Každá obec musí mít vždy zřízen finanční a kontrolní výbor.

Starosta

Zastupitelstvo volí ze svých členů starostu, který zastupuje obec navenek a je odpovědný za výkon své funkce zastupitelstvu, a místostarostu (nebo místostarosty), který zastupuje starostu po dobu jeho nepřítomnosti.

Rada

Výkonným orgánem obce je rada obce tvořená starostou a členy zvolenými z řad zastupitelů. Rada obce je oprávněna zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise. Komise může být rovněž zřízena pro výkon přenesené působnosti obce.

Obecní úřad

V čele obecního úřadu stojí starosta. Obecní úřad dále tvoří místostarosta (nebo místostarostové), tajemník (pokud je tato funkce zřízena, jinak ji vykonává starosta) a zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřad plní úkoly, které mu uložilo v samostatné působnosti zastupitelstvo obce nebo rada obce, a vykonává přenesenou působnost.

4 Praktická část

4.1 Obec Modletice

4.1.1 Poloha a popis

Obec Modletice s katastrálním územím 344 ha se nachází ve Středočeském kraji v okrese Praha - východ, přibližně 12 km jihovýchodním směrem od hranice hlavního města Prahy, bezprostředně u křížení dálnice D1 (spojující Prahu s Brnem) s dálnicí D0 (do roku 2015 rychlostní silnice R1) pojmenované nyní jako Pražský okruh. Kromě blízkosti obou těchto dálnic katastrálním územím obce prochází silnice II/101, která jednak spojuje obci nejbližší města Jesenice a Říčany a jednak odděluje obytnou zónu obce od rozhodující části rozsáhlé komerční zóny.

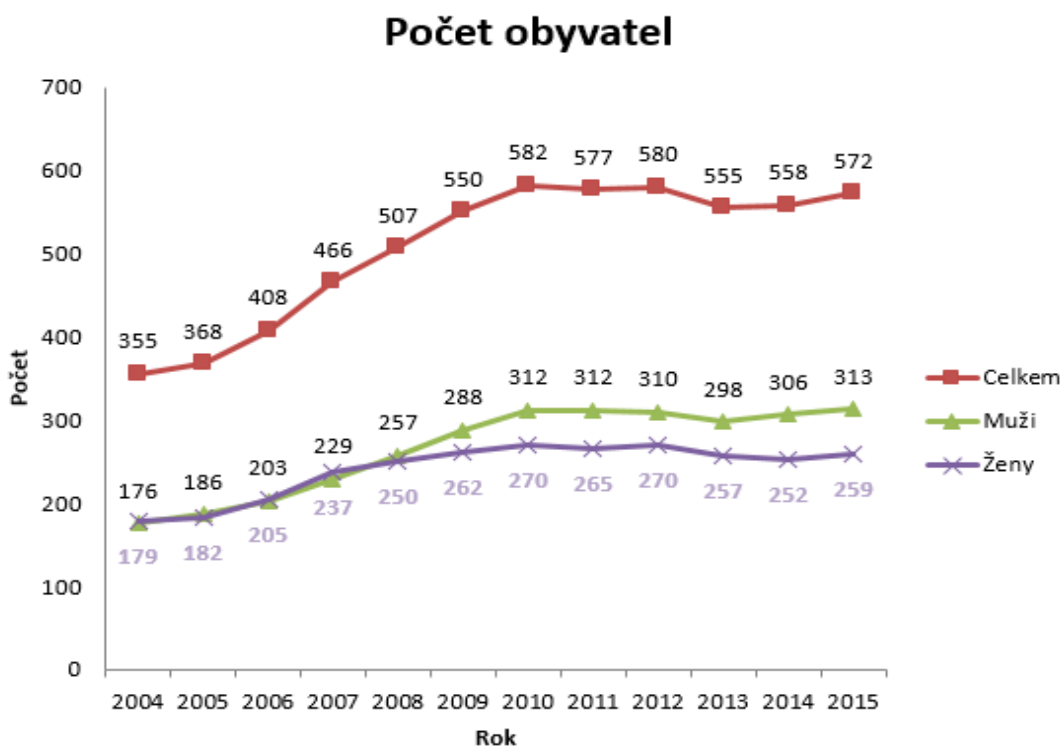
Z hlediska struktury státní správy patří obec Modletice spolu s dalšími 51 obcemi do Správního obvodu obce s rozšířenou působností Říčany.

K datu 1.1.2020 měla obec Modletice celkem 582 obyvatel, což je téměř dvojnásobek proti přibližně 300 obyvatelům evidovaným v roce 1932. Struktura obyvatel k datu 1.1.2020 byla 334 mužů a 248 žen. Průměrný věk k tomuto datu byl 39.6 roku.²⁶ Vývoj počtu obyvatel a jejich průměrného věku od roku 2004 do roku 2015 ukazují následující dva grafy.²⁷

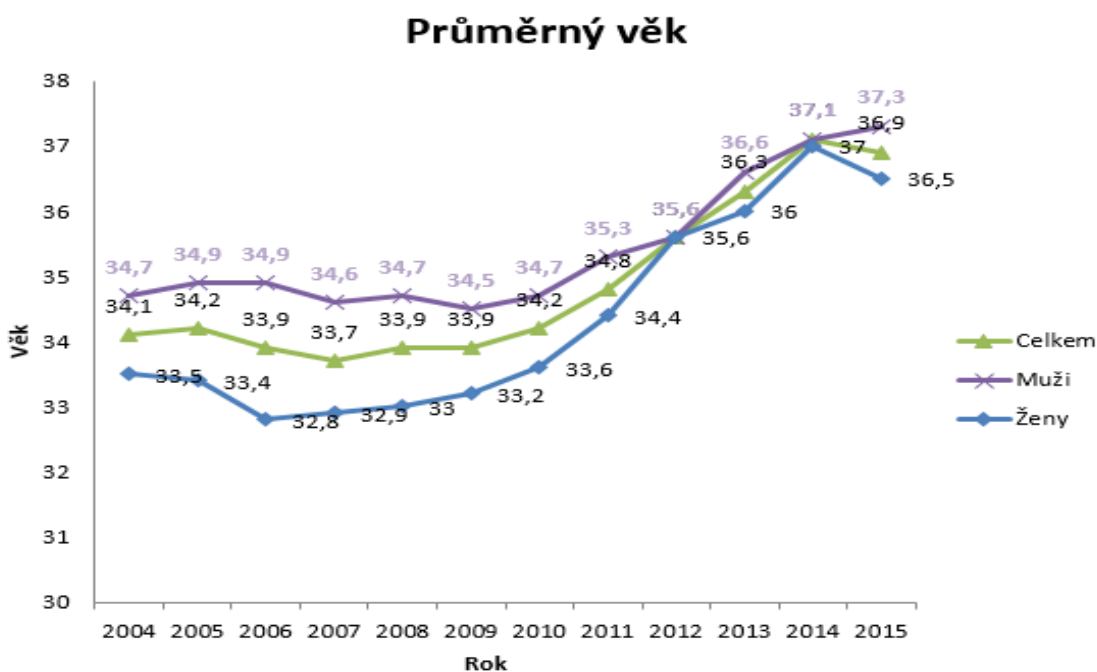
²⁶ Český statistický úřad, Praha, 30.4.2020

²⁷ Oficiální webové stránky obce Modletice

Graf 1 - Počet obyvatel

Graf 2 - Průměrný věk obyvatel

Z výše uvedených informací vyplývá, že až do roku 2010 počet obyvatel po předcházejícím poměrně rychlému nárůstu stagnuje, a že od tohoto roku se přibližně za 10 let zvýšil průměrný věk obyvatel obce o cca 6 roků.

Obec Modletice má bohatou tradici v pořádání kulturních a společenských akcí. Mezi nejoblíbenější patří oslavy dětského dne, taneční zábavy a plesy konané v areálu zámku, pálení čarodějnic, rozsvícení vánočního stromu apod. Od roku 2010 se zde každoročně koná, s výjimkou roku 2020 v důsledku pandemie, hudební festival Modletické zvonění, na kterém již vystoupila v minulosti řada významných interpretů. Velká pozornost je také v obci věnována dětem a mládeži. Kromě tradičních a oblíbených letních táborů jsou v průběhu každého roku pořádány výlety, soutěžní a kulturní akce. Organizačně tyto aktivity zajišťuje občanské sdružení Modletice sobě, klub Alfici a sbor dobrovolných hasičů, ve spolupráci s vedením obce.

V obci se nenachází žádná významnější památka. Nejblíže k tomu má barokní zámek z 18. století, avšak tento je v současnosti využíván výhradně pro komerční účely a díky řadě v minulosti provedených necitlivých zásahů do exteriéru i interiéru prakticky ztrácí jakoukoliv historickou i estetickou hodnotu.

Podvýborem pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny ČR byly obci Modletice schváleny pro oficiální využívání při prezentaci obce symboly, znak a vlajka.²⁸

4.1.2 Historický vývoj

První písemná zmínka o existenci osady ležící asi 4,5 km jihozápadně od Říčán pochází z roku 1336 a je spojená se zápisem o soudním sporu Šimona z Modletic, který se uskutečnil na území v současné době nedalekých Průhonic. Další zmínka o obci je z roku 1403, kdy se zde jako majitel usedlosti uvádí Ojír z Modletic. Po husitské revoluci patřila část Modletic představující dva poplužní a dva kmecí dvory Starému Městu pražskému, po r.1547 pak nejprve pouze formálně a od r.1586 skutečně pražskému Novému Městu. V letech 1528 až 1531 držel jinou část Modletic Václav Mutrplos z Tedražic, který ji jako pustý dvůr prodal Janu Zapskému ze Zap. V 17. století byly Modletice deskovým statkem, jehož držitelé se velmi rychle střídali. Počátkem 18. století koupil Modletice slavný pražský lékař Jan František rytíř Löw z Erlsfeldu, v r. 1741 je jako majitel statku uváděn

²⁸ Oficiální webové stránky obce Modletice

Jan Josef Löw z Erlsfeldu. Přibližně od tohoto roku se stávají Modletice samostatným statkem, bez vazby na sousední Dobřejovice. Ještě později vlastnil Modletice Leopold František rytíř Fels z Hartensteinu, který nechal ve vsi vybudovat barokní zámek, o němž se poprvé píše v r. 1777. Z následujících majitelů modletického statku a zámku lze uvést od roku 1798 Johana Kempla, od roku 1799 hraběte Karla Pachtu z Rájova, od roku 1810 hrabata Jana a Antonína Lažanské z Bukové nebo od roku 1815 Ignáce rytíře Schoenfelda. Před rokem 1848 získali Modletice rytíři Hilbertové ze Schüttelsbergu, žijící v zámku ještě koncem 19. století.²⁹

4.1.3 Současnost obce

V současné době je možné Obec Modletice považovat za typický příklad obce v rámci Pražské metropolitní oblasti. Již zmíněná blízkost hlavního města Prahy a s tím související příslušnost k Pražskému metropolitnímu území, ve spojení s bezprostředním napojením na dálnice D0 a D1, jsou hlavní „vnější“ příčinou toho, že se obec, a zejména její extravilán, za několik posledních let velmi změnila. Původně zemědělským družstvem intenzivně využívané zemědělské plochy byly vráceny původním majitelům, kteří ve většině případů přistoupili na nabídky velkých obchodních řetězců a jiných velkých firem a prodali je. Důsledkem toho byl vznik rozsáhlé komerční zóny s převládajícími logistickými centry. Obec Modletice se tímto způsobem stala sídlem cca 80 podnikatelských subjektů, včetně logistických a výrobních areálů velkých nadnárodních řetězců, jako např. Kaufland, Billa, HOPI, DPD, Geis, SOPO apod. Jelikož v převážné většině případů jsou podnikatelské subjekty působící na katastrálním území obce úspěšné, mají zájem získat pro svoji další expanzi od majitelů ještě i zbývající soukromé pozemky. Nabídka těchto subjektů svou atraktivností výrazně převyšuje finanční možnosti obce, a tak obec ztrácí nejdůležitější předpoklad pro budování potřebné a dosud chybějící občanské vybavenosti.

Existence komerční zóny působí na obec i dalšími vlivy. Tím pozitivním je např. zdroj finančních prostředků z daní z nemovitostí. Negativními je naopak např. pohyb velkého množství méně kvalifikovaných tzv. agenturních pracovníků, kteří do obce musí denně dojíždět. Řada majitelů nemovitostí v obci této situace využívá a ze svých

²⁹ Heraldik Miroslav J. V. Pavlů, autor znaku a vlajky obce Modletice

nemovitostí zřizuje často i nelegální ubytovací zařízení. Tato situace zvyšuje např. nároky na technickou infrastrukturu obce, zajištění pořádku a bezpečnosti občanů a jejich majetku.

4.1.4 Možnosti rozvoje obce

Občanská vybavenost obce Modletice je v současné době stále ještě značně omezená. Kromě mateřské školy je v obci samoobsluha se smíšeným zbožím, hotel s restaurací a několik malých provozoven služeb. Školní docházka a lékařská péče jsou zajištěny v okolních obcích a městech, např. v Průhonicích, Čestlicích, Říčanech nebo Praze. Dopravní spojení s okolními obcemi a zejména s hlavním městem je zajištěno veřejnou autobusovou dopravou.

Urychlené zvýšení úrovně občanské vybavenosti, zejména v oblasti vzdělávání a zdravotní péče, jsou v současné době hlavními tématy pro vedení obce. V roce 2020 byla, s využitím finančních prostředků získaných na základě úspěšné žádosti o dotaci, rozšířená a výrazně modernizovaná mateřská škola, kterou nyní může využívat díky zdvojnásobení kapacity i několik dětí z okolních obcí, které toto zařízení nemají. Velice složitá je situace v zajištění povinné školní docházky pro modletické děti už na příští školní rok v důsledku toho, že byl z důvodu nedostatečných kapacit vypovězen dosud existující „průhonický“ školský obvod, který dosud uspokojoval požadavky na umístění dětí jak obci Modletice, tak i několika dalším obcím v okolí. Obec Modletice tuto nepředpokládanou situaci urychleně řeší rekonstrukcí nemovitosti, kterou obec vlastní, a která byla dosud využívána jednou místní firmou. Cílem obce je zřídit vlastní školský obvod a otevřít tyto rekonstruované prostory k užívání pro 1. stupeň ZŠ již pro školní rok 2022/2023. Dalším zahájeným významným rozvojovým projektem je zřízení dvou ordinací v objektu uvolněného a obcí koupeného rodinného domu. Pro rekonstrukci tohoto objektu je zpracována projektová dokumentace a bude podána žádost o stavební povolení. Určitým problémem realizace tohoto záměru se ukazuje nízký zájem o provozování budoucích ordinací ze strany praktických lékařů a stomatologů.

Kromě urychleného otevření 1. stupně ZŠ a alespoň jedné ze dvou připravovaných ordinací, probíhají práce na průběžné údržbě a modernizaci dopravní infrastruktury. Ve spolupráci s Krajským úřadem probíhá na katastrálním území obce etapovitě naplánovaná

rekonstrukce komunikace II/101, jejímž cílem je zvýšit bezpečnost na této velice frekventované komunikaci zejména vybudováním tří okružních křižovatek, chodníků a veřejného osvětlení. Ve fázi přípravy realizace je také vybudování okružní křižovatky a chodníku uprostřed obce na místě, na kterém dochází k častým dopravním nehodám.

Před 4 lety byla s využitím dotace rozšířena na dvojnásobnou kapacitu (2000 EO) a modernizována obecní čistička odpadních vod. Na celé technické infrastruktuře probíhá průběžná údržba spojovaná s nezbytnou modernizací. Významným rozvojovým projektem v této oblasti je zásadní rekonstrukce soustavy vodovodů. Jeho cílem je nahradit nyní využívané tři různé zcela samostatné zdroje zásobující obec pitnou vodou. Ve fázi projektové přípravy je projekt výstavby vodojemu, který bude vybudován na nejvyšším bodu obce. Bude zásobován novým přivaděčem vody ze Želivky a po propojení současných vodovodních tras bude schopen zásobovat pitnou vodou v dostatečném množství celou obec.

Veškeré uvedené rozvojové projekty jsou připravovány tak, aby byly vytvořeny podmínky pro částečně již připravovanou výstavbu bytových a rodinných domů s uvažovaným navýšením počtu obyvatel cca v počtu 600 osob v časovém horizontu 10 až 15 let.

4.1.5 MAS Říčansko o.p.s.

Místní akční skupina (MAS) je místní společenství složené z veřejných a soukromých subjektů, které zastupují místní sociální a ekonomické zájmy. Tvoří ji skupiny občanů, neziskové organizace, soukromí podnikatelé, obce, svazky obcí apod. Jejich společným cílem je rozvoj vymezeného území (venkovského regionu), včetně pomoci při získávání finanční podpory pro svůj region formou dotací z Evropské unie a z národních programů. MAS se podílí na obnově a rozvoji venkova s cílem zlepšit kvalitu života na venkově prostřednictvím metody LEADER (Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku). MAS jsou nestátní neziskové organizace se statutem právnické osoby

Ze Zakládací smlouvy této společnosti, platné od 21.7.2020, vyplývá, že pro své členy je připravena, mimo jiné podpůrné činnosti týkající se všestranného rozvoje regionu Říčanska, zajišťovat:

- administrativní činnosti spojené s příjmem, výběrem a kontrolou projektů pro iniciativu Společenství LEADER+ a další vyhlášené výzvy jiných dotačních programů
- koordinaci projektů za účelem rozvoje regionu a podporu místní spolupráce

Obec Modletice je na základě uzavřené rámcové partnerské smlouvy součástí MAS Říčansko o.p.s. a jejích aktivit příležitostně využívá.

4.2 Současný stav procesu Řízení rozvoje obce Modletice

4.2.1 Strategický plán rozvoje obce Modletice

4.2.1.1 Charakter a obsah dokumentu

Na základě veřejně dostupných informací a informací získaných formou řady interviews se zastupitelem obce v rámci přípravy na zpracování této Bakalářské práce je rozvoj obce v průběhu posledních dvou volebních období velice intenzivní. Obec Modletice, resp. její zastupitelstvo, v současné době řídí rozvoj obce na základě dokumentu s názvem „Strategický plán rozvoje obce Modletice“, který byl schválen na zasedání zastupitelstva obce dne 3. listopadu 2011. Jeho dvě aktualizace byly odsouhlaseny na zasedání zastupitelstva obce ve dnech 31.10.2013 a 8.8.2018. Úloha tohoto dokumentu při rozvoji obce a vazba na nadřazené koncepční materiály je formulovaná v úvodu dokumentu takto:

„Strategický plán rozvoje obce Modletice (dále také SPROM) je nutné chápat jako základní komplexně pojatý programový dokument, jehož cílem je definovat strategii samosprávy, tj. zastupitelstva obce, při řízení rozvoje obce ve střednědobém horizontu cca 10 až 15 let. Komplexnost tohoto dokumentu spočívá v zohlednění všech relevantních sociálně ekonomických hledisek fungování obce a respektování vazeb na měnící se její

podstatné okolí (autorita vedení Středočeského kraje, vliv hl. m. Prahy, rozvoj sousedních obcí atd.).³⁰

Strategický plán rozvoje obce slouží také k podpoře rozvoje celého jejího území, protože klíčovým procesem řízení rozvoje obce je právě jeho plánování. Na základě poznání situace v obci a názorů, potřeb a také požadavků občanů, podnikatelů, zájmových organizací a dalších subjektů působících v obci formuluje tento plán představy o její budoucnosti. Jedním z průřezových úkolů programu rozvoje obce je zformulovat a rozfázovat rozvojové aktivity tak, aby co nejúčinněji přispívaly k vyváženému a udržitelnému rozvoji území.

V úvodu dokumentu je také uvedena vazba na jemu nadřazené koncepční dokumenty:

„Strategický plán rozvoje obce vychází z celostátních koncepcí, jako je Národní rozvojový plán a Strategie regionálního rozvoje ČR. SPROM reflektuje především na slabé stránky současného stavu obce a snaží se vytvořit předpoklady pro úspěšné pokračování nastartovaného dynamického rozvoje v rámci NUTS 21 Střední Čechy. Základními východisky se staly rovněž vize vyššího územního samosprávného celku, kterým je Středočeský kraj.“³¹

V úvodní kapitole dokumentu je také zdůrazněn jeho důsledně apolitický charakter, soulad obsahu s názorem obyvatel obce a vedením rozhodujících, na území obce působících, podnikatelských subjektů. Apolitičnost dokumentu a všeobecný souhlas s jeho obsahem jsou prezentovány jako podmínka k tomu, aby mohl být považován za „důležitý podklad pro řízení rozvoje obce pro období přesahující několik volebních období.“³² Tento předpoklad autorů dokumentu je zatím plněn již třetí volební období. Dokument je charakterizován jako „otevřený“, což „umožňuje - a nutně předpokládá - jeho opakovanou aktualizaci v závislosti na objektivních okolnostech, kterými na obec působí její podstatné okolí.“³³ Pod pojmem „podstatné okolí“ jsou v dokumentu myšleny veškeré authority

³⁰ Strategický plán rozvoje obce Modletice, str. 3

³¹ Strategický plán rozvoje obce Modletice, str. 3

³² Strategický plán rozvoje obce Modletice, str. 3

³³ Strategický plán rozvoje obce Modletice, str. 3

(Středočeský krajský úřad, podnikatelské subjekty na území obce, obyvatelé obce, sousední obce atd.), které mohou svou činností nebo rozhodnutími měnit podmínky pro plnění plánovaného rozvoje obce.

Na kapitulu Úvod navazují kapitoly

- Metodika zpracování dokumentu a jeho aktualizace
- Sociálněekonomická analýza
- SWOT analýza
- Vize
- Rozvojové priority
- Cíle
- Opatření
- Závěr a přílohy
- SWOT matice
- Soubor opatření

4.2.1.2 Sociálněekonomická analýza

V druhé kapitole dokumentu je popsán přístup k jeho přípravě a dvěma výše uvedeným aktualizacím. Zastupitelstvo obce se v obou případech soustředilo na revizi výsledků sociálněekonomické analýzy definovaných oblastí, která byla provedená v roce 2011. Analyzovanými oblastmi jsou

- Základní profil obce
- Doprava a dopravní obslužnost
- Technická infrastruktura
- Občanská vybavenost, bydlení, školství a sport
- Společenský a kulturní život
- Životní prostředí

V podkapitole Základní profil obce jsou zmíněny tři, svým charakterem zcela odlišné územní části obce:

- území základní a rozlohou největší sídelní jednotky (dále jen ZSJ) Modletice
- ZSJ Doubravice
- komerční zóna

ZSJ Modletice je charakterizovaná jako část obce, která se zejména díky zkvalitnění dopravní dostupnosti k hlavnímu městu a nabídce zaměstnání v komerční zóně v posledních letech rychle rozvíjí. Opačně působí pro pozorovatele vzhled přibližně 2 km vzdálené ZSJ Doubravice, ve které intenzivní rozvoj není patrný, a ve které mají dosud převahu pozůstatky zemědělské činnosti. Typickými znaky komerční zóny jsou rozsáhlé logistické a výrobní areály, jejichž výstavba na původně pro zemědělskou činnost využívaných pozemcích byla podpořena přímým napojením na dálnici D1 a před několika lety otevřenou částí Pražského okruhu (nyní D0).

Analýze dopravy, dopravní obslužnosti obce a jejich vlivu na situaci v obci je věnována druhá podkapitola. Většinový názor obyvatel obce je zřejmý z následující konstatace: „Ve srovnání s obcemi obdobné velikosti a obdobného počtu obyvatel je v případě obce Modletice zřejmé mimořádné dopravní zatížení jejího katastrálního území.“³⁴ Kromě již zmíněných D1 a D0, která část katastrálního území obce protíná, má na dopravní situaci v obci rozhodující vliv komunikace II/101, spojující nejbližší položená města Jesenici a Říčany. Na této komunikaci v současné době probíhá etapovitá rekonstrukce, jejímž cílem je zklidnit na ní probíhající dopravu a zvýšit její bezpečnost budováním okružních křižovatek, odbočovacích pruhů, chodníků a veřejného osvětlení. Pozitivním vlivem této komunikace je to, že odděluje rozhodující část komerční zóny od rezidentní části obce.

Třetí podkapitola analytické části dokumentu je věnována technické infrastruktuře obce. Z provedené analýzy vyplývá, že po vyřešení nejzávažnějšího problému, kterým byla nedostatečná kapacity čističky odpadních vod, jejím rozšířením na více než dvojnásobek, je v současné době věnována pozornost potřebě „komplexního řešení systému zásobování

³⁴ Strategický plán rozvoje obce Modletice, str. 5

obce pitnou vodou.“³⁵ Problém spočívá v tom, že obec má v současné době tři vzájemně nepropojené zdroje, a tedy i tři nepropojené zásobovací soustavy s různou kvalitou vody a s různými provozními náklady. Pozornost je také věnována nutné modernizaci kanalizační soustavy, veřejného osvětlení, komunikační sítě atd. Kladně je hodnocena úroveň hospodaření s odpady, zejména z hlediska stále se zvyšujícího podílu jeho třídění.

Občanská vybavenost, bydlení, školství a sport jsou předmětem analýzy ve čtvrté podkapitole dokumentu. Hodnocení úrovně této oblasti je zřejmé z následující citace: „Současná občanská vybavenost obce je jejími obyvateli dlouhodobě považována za nedostačující.“³⁶ V obci není mimo v roce 2020 zrekonstruované mateřské školy žádné další školské zařízení, není zde pro obyvatele zajištěna zdravotní péče a ani potřebný rozsah dalších služeb. Školní docházka modletických dětí je podle této analýzy zajištěna na základě smlouvy o společném školském obvodu v základní škole v Průhonicích, ale již v době psaní tohoto textu je zřejmé, že s ohledem na omezenou kapacitu průhonické základní školy a na zvyšující se počty dětí v Průhonicích i v okolních obcích, které patří do společného školského obvodu, není pro budoucí modletické prvňáky školní docházka ve školním roce 2021/2022 zajištěna. Plán rozvoje obce také v době své poslední aktualizace reagoval na poměrně značnou poptávku na možnosti bydlení v obci. Překážkou pro realizaci výstavby bytových nebo rodinných domů je ale nezájem vlastníků pozemků, které jsou pro takovou výstavbu určené, a obec k tomu účelu vhodné pozemky nevlastní.

Velice kladně je v páté podkapitole hodnocen společenský a kulturní život v obci. Pořádání společenských a kulturních akcí má v obci dlouholetou tradici. Jmenovány jsou akce jako např. každoročně pořádaný hudební festival Modletické zvonění, divadelní a filmová představení nebo produkce místní kapely. Významnou roli při organizování kulturních a společenských akcí sehrává velice aktivní Sbor dobrovolných hasičů. V souvislosti se současnými důsledky pandemie Covid 19 v roce 2020 a v prvních měsících roku 2021 je veškerý společenský a kulturní život v obci přerušen.

Poslední, šestá podkapitola dokumentu je věnována analýze problematiky životního prostředí. V dokumentu je konstatováno, že „na vzhled krajiny má stále vliv původní

³⁵ Strategický plán rozvoje obce Modletice, str. 6

³⁶ Strategický plán rozvoje obce Modletice, str. 7

zemědělská činnost, která je provozována na rozsáhlých plochách,³⁷ že „průběžně jsou kultivovány poměrně rozsáhlé plochy veřejně přístupné zeleně“³⁸ a že „v posledních letech jsou využívány veškeré příležitosti k výstavbě nových cest a obnově cest původních, které v minulosti sloužily k propojení se sousedními obcemi.“³⁹ Ve prospěch kvality životního prostředí je zmíněna revitalizace zeleně na Mlýnské louce a odbahnění dvou rybníků.

4.2.1.3 SWOT analýza

Logickým pokračováním v konkretizaci předností, nedostatků, příležitostí a hrozeb pro budoucí rozvoj obce je SWOT analýza umožňující objektivně definovat jak situaci uvnitř hodnoceného subjektu (v tomto případě obce), tak i z hlediska vlivů jejího podstatného okolí. Výstupem této analýzy je SWOT matice, která je samostatnou přílohou dokumentu.

Velice důležitými silnými stránkami jsou konsolidované a akceschopné vedení obce, které pracuje v prakticky stejném složení již třetí volební období, a je zřejmé, že pravděpodobně ve stejném složení půjde i do následujících komunálních voleb. Důvěra obyvatel obce v současné její vedení je zdůvodněna zejména úspěšnými realizacemi rozvojových projektů a schopností získat na tyto projekty dostatečné finanční prostředky a kapacity. Jako nejvýraznější slabé stránky se opět jeví zcela nedostatečná občanská vybavenost obce a nemožnost realizovat řadu let odsouvané vybudování centra obce. Za nejdůležitější příležitost je považována postupně se rozvíjející spolupráce s několika sousedními obcemi, která by mohla usnadnit realizaci finančně náročných projektů, jako je v současné době diskutovaná výstavba tzv. úplné základní školy, která by byla schopná uspokojit požadavky na zajištění základního vzdělání pro modletické děti i děti dvou sousedních obcí Herinku a Dobřejovic. Další významnou příležitostí vedení obce při formulaci strategického plánu spatřovalo v oboustranně výhodné spolupráci obce se subjekty, které podnikají v modletické komerční zóně. Využít tuto příležitost se ale z důvodu nezájmu podnikatelských subjektů zatím nedaří. Rozvoj podniků komerční zóny je naopak jednou z hrozeb zejména díky trvale rostoucímu počtu jejich tzv. agenturních

³⁷ Strategický plán rozvoje obce Modletice, str. 8

³⁸ Strategický plán rozvoje obce Modletice, str. 8

³⁹ Strategický plán rozvoje obce Modletice, str. 8

zaměstnanců, kteří do obce dojíždějí nebo hledají v obci často nelegální dočasné ubytování. S touto situací souvisí rostoucí výskyt vandalismu a poškozování obecního i soukromého majetku. V rámci definování hrozeb je dále zmíněn např. pokračující trend demografického stárnutí obyvatel Modletic, narůstající dopravní zatížení a zhoršující se kvalita životního prostředí.

4.2.1.4 Rozvojové priority, cíle a opatření

Další konkretizace plánu rozvoje obce je provedena ve třech krocích. V prvním z nich bylo na základě výsledků SWOT analýzy a definice vize budoucího stavu obce navrženo šest rozvojových priorit, které zastupitelstvo obce považuje za důležité plnit ve snaze odstranit veškeré v současné době identifikované problémy a nedostatky obce. Z hlediska zvýšení kvality se priority týkají např. života obyvatel obce, životního prostředí a technické a dopravní infrastruktury, dále se jedná o zvýšení zájmu obyvatel o dění v obci, o efektivní spolupráci se sousedními obcemi a se subjekty, které na území obce podnikají.

Každá z rozvojových priorit je dále rozpracována do několika cílů, na které se musí zastupitelstvo obce v uvažovaném časovém horizontu, a na základě předpokládaných finančních a kapacitních zdrojů, soustředit. Tímto krokem vznikl soubor celkem 20 cílů, které byly následně dále konkretizovány do podoby souboru několika desítek opatření. Jedním z takových opatření je např. opatření označené identifikačním číslem 1.2.3 Zrealizovat projekt „Rekonstrukce a zvýšení kapacity MŠ Modletice“,⁴⁰ které bylo splněno kolaudací objektu v roce 2020.

4.3 Návrh soustavy nástrojů efektivního řízení rozvoje obce Modletice

Na základě provedené analýzy a vyhodnocení úrovně dokumentu Strategický plán rozvoje obce Modletice, který je v současné době v podstatě jediným podkladem pro rozhodování zastupitelstva o řízení rozvoje obce (viz kapitola 5.1), je v dalším textu této části BP předložen návrh spočívající v:

1. odstranění nedostatků zjištěných v dokumentu Strategický plán rozvoje obce Modletice a uvedených v kapitole 5.1

⁴⁰ Strategický plán rozvoje obce Modletice, Příloha č. 2, str. 19

2. vytvoření ucelené soustavy nástrojů, která umožní v návaznosti na již existující Strategický plán rozvoje obce pružně a efektivně proces rozvoje obce z pozice zastupitelstva řídit.

Navrhovanými navazujícími nástroji jsou:

- Souhrnný harmonogram plánovaných, připravovaných a realizovaných rozvojových projektů obce
- Přehled budoucích peněžních toků
- Harmonogramy přípravy a realizace jednotlivých rozvojových projektů obce
- Zápisy z kontrolních dnů realizace projektu investičního charakteru.

Souhrnný harmonogram plánovaných, připravovaných a realizovaných rozvojových projektů obce.

V současné době probíhají v obci Modletice práce na přípravě nebo realizaci 11 projektů jak investičního, tak i neinvestičního, charakteru. Projektem investičního charakteru je např. realizace výstavby ordinace praktického lékaře a neinvestičního charakteru je např. již rozpracovaný projekt Pořízení nového územního plánu obce v souvislosti s ukončením platnosti všech územních plánů pořízených před rokem 2007 k 31. 12. 2022. Důležitým a nezbytným nástrojem pro řízení těchto prací je souhrnný harmonogram všech plánovaných, připravovaných a realizovaných rozvojových projektů. Z přílohy č. 3 je zřejmá konstrukce tohoto harmonogramu. Na časovou osu jsou vyneseny úsečky v délce úměrné plánované době přípravy a realizace jednotlivých projektů. Do harmonogramu je současně možné zakomponovat předpoklad v konkrétním čase očekávaného stavu disponibilních finančních zdrojů, který lze využít jako podklad pro rozhodování zastupitelstva např. o termínech možného zahájení jednotlivých projektů, o nezbytnosti získání úvěru apod. Hlavním cílem tohoto nástroje je možnost průběžně udržovat aktuální přehled o finančním, event. i kapacitním, zabezpečení přípravy a realizace rozvojových projektů, o předpokládaných výdajích souvisejících s průběhem realizace etap projektů, splátkách úvěrů atd. Kromě získání okamžitého přehledu o průběhu prací na jednotlivých projektech, event. i vazbách a návaznostech mezi nimi, je tento souhrnný harmonogram důležitým podkladem pro sestavení rozpočtového výhledu, resp. pro sestavení přehledu budoucích peněžních toků.

Přehled budoucích peněžních toků.

Jak již bylo uvedeno, v souladu s platnou legislativou zastupitelstvo obce Modletice schvaluje ke konci každého roku rozpočet obce na následující rok a spolu s ním i rozpočtový výhled na 2 další roky. Je třeba konstatovat, že toto období dvou následujících roků je minimum, které příslušná legislativa připouští a také to, že výhled pouze na dva roky je zcela nedostatečný, protože podle současné praxe průběžná doba přípravy a realizace větších investičních i neinvestičních projektů je obvykle výrazně delší než toto období. Tento nedostatek je třeba odstranit buď změnou praxe současného zastupitelstva, nebo kromě rozpočtu a rozpočtového výhledu sestaveného na dva roky, pracovat s velmi zjednodušeným modelem simulujícím veškeré budoucí peněžní toky v časovém horizontu minimálně 5 let. Příloha č. 2 takovou velice jednoduchou pomůcku naznačuje. V této souvislosti je třeba upozornit také na často ve finančních plánech opomíjené výdaje související s tzv. udržitelností projektů a na výdaje, které souvisejí s provozováním realizovaného projektu (energie, personální náklady, náklady na údržbu nové infrastruktury atd.). Hlavním cílem tohoto nástroje je dát zastupitelstvu obce informace o postupu prací na přípravě a realizaci rozvojových projektů ve vztahu k prognóze budoucí finanční situaci obce.

Harmonogramy přípravy a realizace jednotlivých rozvojových projektů obce

V souladu se Souhrnným harmonogramem plánovaných, připravovaných a realizovaných rozvojových projektů obce musí být harmonogramy přípravy a realizace jednotlivých rozvojových projektů. Z harmonogramu v Příloze č. 4 je zřejmá původně plánovaná, v současné době již opravená, časová posloupnost a délka jednotlivých etap realizace projektu výstavby 1. stupně ZŠ. Hlavním cílem takového harmonogramu je umožnit zastupitelům obce naplánovat a následně i průběžně sledovat průběh jednotlivých etap přípravy a realizace konkrétního projektu a v případě potřeby i přijmout nezbytná opatření. Za etapu jsou považovány např. zpracování projektové dokumentace vyřízení změny územního plánu, zpracování Zadávací dokumentace pro výběr zhotovitele, Zadávací řízení, vyřízení územního rozhodnutí a stavebního povolení, realizace předmětu projektu (stavby), kolaudace apod. Důležité v této souvislosti je požadovat již v rámci Zadávacího řízení od všech zhotovitelů jednotlivých etap (projektant, stavební firma) jejich vlastní harmonogram na realizaci etapy, jejíž jsou zhotovitelem.

Zápisy z kontrolních dnů realizace projektu investičního charakteru

Zápisy z pravidelně konaných kontrolních dnů realizace projektů zejména investičního charakteru jsou posledním důležitým navrhovaným nástrojem řízení rozvojových projektů. Kontrolní dny by měl po dohodě s investorem svolávat a organizovat jejich průběh technický dozor investora (zkráceně: TDI). TDI také z průběhu kontrolního dne pořizuje zápis, ve kterém jsou uvedena všechna v průběhu jednání přijatá opatření. Hlavním cílem kontrolního dne je projednat aktuální stav realizace projektu, upozornit na problémy, které se v průběhu období od předcházejícího kontrolního dne vyskytly a zaznamenat je do zápisu se závazně uloženým termínem k jejich odstranění. Způsob odstranění problému a termín odstranění musí být odsouhlasen odpovědnou osobou. Problém nemusí být vždy pouze na straně zhotovitele, ale např. i u investora. Obvyklými problémy, které je třeba na kontrolních dnech řešit, podle zkušenosti zastupitele obce Modletice jsou:

- nedodržení termínu stanoveného ke splnění úkolu přijatého na kontrolním dnu a jeho opakovaná tolerance
- změny, které je nutné řešit v průběhu realizace v důsledku nedostatečného prověření úplnosti a kvality projektové dokumentace
- nedostatečná odpovědnost zhotovitele za kvalitní a včasné plnění úkolů svých subdodavatelů – vztahuje se jak na zhotovitele stavby, tak i na projektanta
- podceňování významu a pravidelné kontroly odpovědně sestaveného a reálně aktualizovaného harmonogramu realizace projektu
- zdoluhavý proces a nedostatečná péče ze strany zhotovitele při odstraňování vad a nedodělků.

Proto, aby se výskyt uvedených problémů minimalizoval, je nutné důsledně uplatňovat sankce za prokázané chyby (např. v projektové dokumentaci) a za neplnění uložených a akceptovaných úkolů a přijatých termínů. Lze doporučit toto opatření zakomponovat do podkladů pro Zadávací řízení a do Smluv uzavíraných se zhotovitelem, TDS i projektantem.

5 Výsledky a diskuse

5.1 Hodnocení současné podoby dokumentu Strategický plán rozvoje obce Modletice

Dokument Strategický plán rozvoje obce Modletice z větší části splňuje požadavky, které by měl střednědobý koncepční materiál splňovat. Pozitivní je zejména jeho komplexní pojetí. Přes toto základní kladné hodnocení lze tomuto dokumentu vytknout následující nedostatky:

1. Frekvence aktualizací dokumentu je nedostatečná. Za období od listopadu 2011 byly do současné doby provedeny pouze dvě jeho aktualizace. V důsledku častých změn v podmínkách důležitých pro řízení procesu rozvoje, typických pro územní celky jako je obec (finance, kapacity, potřeby a požadavky obyvatel a podnikatelských subjektů ...), je nezbytné aktualizacemi alespoň jednou za rok operativně na změny v „podstatném okolí“ obce reagovat. V důsledku takových častých změn bez provedení aktualizace dochází k situaci, že např. některá v dokumentu ještě „plánovaná“ opatření jsou již ve skutečnosti zrealizována nebo z budoucí realizace vyloučena nebo naopak, je zřejmá příležitost připravit k realizaci rozvojový projekt, který není v dokumentu jako Opatření uveden. Z tohoto důvodu se musí s dokumentem pracovat jako s „otevřeným“, což také je v jeho úvodní části deklarováno.
2. V dokumentu není důsledně dodržovaná hierarchická úroveň obsahu na sebe navazujících „stupňů“ strategie, od obecného a stručnějšího vyjádření ke konkrétnímu a podrobnějšímu. V souladu s tímto požadavkem by měly mít formulace obsahu Vize nebo Priorit dlouhodobější platnost než jednotlivých Opatření.
3. Na Strategický plán rozvoje obce nenavazují další nástroje pro jeho řízení, jako jsou např. z hlediska financování rozvojových projektů dlouhodobé „klouzavé“ finanční plánování⁴¹ s časovým horizontem minimálně 5 let (podle současné

⁴¹ Koncepce rozpočetnictví v nestabilním tržním prostředí; Jana Fibírová; www.vse.cz

legislativy, týkající se rozpočtování, obce pracují s rozpočtem na běžný rok a dvouletým výhledem) a systematické sledování zdrojů využitelných dotací nebo časové harmonogramy realizace jednotlivých Opatření.

4. Z aktuální verze dokumentu je zřejmé, že snahou autorů bylo dosáhnout toho, aby jeho konečným výstupem byla Opatření, u nichž bude kromě předmětu uvedeno:

- kdo za přípravu a realizaci konkrétního Opatření odpovídá (starosta, jiný zastupitel, zaměstnanec obce, příspěvková organizace obce ...)
- jaká je předpokládaná výše nákladů nebo investic na realizaci Opatření
- jaký je předpokládaný termín realizace Opatření

Ani u jednoho ze souboru Opatření tyto informace uvedené nejsou viz Příloha č. 1, ve které je kopie jednoho ze souboru opatření.

5. Zjednodušeně lze konstatovat, že tento dokument svými několika desítkami Opatření slouží jako „zásobník“ námětů, které jsou dále vybírány a připravovány k realizaci podle aktuální situace v dostupnosti finančních a kapacitních zdrojů, pozemků atd. Z toho je mimo jiné zřejmé, že zastupitelstvo s tímto dokumentem „nepracuje“ tak, jak bylo původně požadováno. Velkou výhodou v této situaci náročné na kvalitu rozhodování je zkušenost a kompetentnost starosty a jednotlivých členů zastupitelstva obce.

6. Kromě výše uvedených nedostatků týkajících se přímo dokumentu Strategický plán rozvoje obce Modletice je třeba pro zajištění efektivního řízení rozvoje obce vytvořit ucelený soubor nástrojů, které budou na tento dokument navazovat.

K tomuto vyhodnocení dokumentu je třeba doplnit informaci, že vyhodnocení dokumentu bylo s jedním členem zastupitelstva projednáno a v něm obsažené připomínky byly akceptovány.

5.2 Problémy související s řízením procesu rozvoj obce

V průběhu konzultací se diskuse také týkala objektivních problémů, na které zastupitelé v souvislosti s rozvojem obce upozorňují. Řízení rozvoje obce je velice složitý

a náročný proces a to jak z hlediska času, související administrativy a odbornosti zastupitelů. Současná praxe obce Modletice ukazuje na následující problémy:

- Příprava a realizace rozvojových projektů jsou časově velmi náročné zejména z důvodu složité administrativy a dlouhých schvalovacích lhůt
- Příprava a realizace rozvojových projektů je velmi náročná také z hlediska odbornosti. Zejména menší obce nemají možnost zřídit si k tomuto účelu odborné útvary a externí spolupráce je finančně velmi náročná
- Nezbytná je spolupráce s odborníkem na přípravu a organizaci Zadávacích řízení z důvodu složitosti Zákona č. 134/2016 Sb., Zákon o zadávání veřejných zakázek
- S ohledem na délku čtyřletého volebního období zpravidla rozhodnutí současného zastupitelstva o přípravě a realizaci rozvojového projektu zavazuje budoucí zastupitelstvo

6 Závěr

Cíl, který je v úvodní části BP definován, jsem podle mého názoru splnil. Seznámil jsem se s faktory, které rozvoj obcí ovlivňují obecně i se specifickými podmínkami rozvoje konkrétní obce, které se týká proces tzv. suburbanizace. Měl jsem možnost detailně se seznámit s dokumentací týkající se rozvoje obce Modletice a veškeré poznatky přímo diskutovat se zastupitelem obce. Hlavním předmětem našich diskusí byla problematika rozvoje obce, a to jak z hlediska jeho plánování, tak i z hlediska realizace jednotlivých rozvojových projektů. Z diskuse vyplynuly nedostatky základního dokumentu pro řízení rozvoje obce „Strategického plánu rozvoje obce Modletice“ a poukázaly na problém neúplnosti systému řízení obce postaveném právě pouze na existenci tohoto dokumentu. Na základě těchto zjištění jsem v průběhu prací na bakalářské práci musel poněkud upravit její cíl, který byl původně zaměřen na řízení procesu rozvoje obce obecněji. Předpokládám, že se mi podařilo upravený, výrazně konkrétnější cíl splnit návrhem uceleného systému jednotlivých na sebe navazujících nástrojů včetně již existujícího základního dokumentu. Tento návrh, i na základě stanoviska zastupitele obce, považuji za nenáročný, racionální a obecně využitelný i v podmínkách jiné obce. Kromě tohoto stěžejního cíle se podařilo identifikovat několik problémů objektivního charakteru, které mohou být pro většinu menších obcí při řízení procesu rozvoje obce závažnou překážkou.

Na úplný závěr musím podotknout, že řízení rozvoje obce je velice složitý a náročný proces a bez nadšení k práci zvoleného zastupitelstva obce pro blaho obce není možné. Proces rozvoje obce Modletice budu i nadále se zájmem sledovat.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Literatura

1. BINEK, Jan. Rozvojové možnosti obcí. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010. ISBN 978-80-87147-29-0. Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
2. Fibírová, J. (2013). Koncepce rozpočtnictví v nestabilním tržním prostředí. Český finanční a účetní časopis, 2013(3), 99-109. doi: 10.18267/j.cfuc.373.
3. GIDDENS, Anthony. Sociologie. Přeložil Tereza JIROUTOVÁ KYNČLOVÁ. Praha: Argo, 2013. ISBN 728-80-257-0807-1.
4. HOFMANN, Andreas R., 2003. Zrod velkomesta. Urbanizace českých zemí a Evropa (Book). (German). H-Net Reviews in the Humanities & Social Sciences. 12., s. N.PAG. ISSN 15380661
5. MAJEROVÁ, Věra a Irena HEROVÁ. Český venkov 2008: proměny venkova. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, c2009, 187 s. ISBN 978-80-213-1911-0.
6. Ouředníček, M. (2003). Suburbanizace Prahy. Sociologický časopis / Czech Sociological Review, 39(2), 235-254. doi: 10.13060/00380288.2003.39.2.06. RNDr. Martin Ouředníček, Ph.D. a RNDr. Jana Temelová, Ph.D., Přírodovědecká fakulta UK Praha
7. Perlín, R.; Kučerová, S.; Kučera, Z., Typologie venkovského prostoru Česka. Geografie 2010.
8. Sýkora, L. (2003). Suburbanizace a její společenské důsledky. Sociologický časopis / Czech Sociological Review, 39(2), 217-234. doi: 10.13060/00380288.2003.39.2.05.

7.2 Internetové zdroje

1. Český statistický úřad | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>
2. Listina základních lidských práv a svobod – Oficiální stránky poslanecké sněmovny. [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>
3. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Domovská stránka [online]. Copyright ©2020 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 11.03.2021]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/uvod>
4. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Koncepce rozvoje venkova. Object moved [online]. Copyright ©2020 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 12.03.2021]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepce-a-strategie/koncepce-rozvoje-venkova>
5. Obec Modletice - Oficiální stránky obce Modletice. Obec Modletice - Oficiální stránky obce Modletice [online]. Copyright © 2021 [cit. 11.03.2021]. Dostupné z: <https://www.modletice.cz/>
6. Obecní symboly - Oficiální stránky obce Modletice. Obec Modletice - Oficiální stránky obce Modletice [online]. Copyright © 2021 [cit. 11.03.2021]. Dostupné z: <https://www.modletice.cz/obec/obecni-symboly/>
7. Předpis 128/2000 Sb., Zákon o obcích – Oficiální stránky poslanecké sněmovny [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=128&r=2000>
8. Strategický plán rozvoje - Oficiální stránky obce Modletice. Obec Modletice - Oficiální stránky obce Modletice [online]. Copyright © 2021 [cit. 11.03.2021]. Dostupné z: <https://www.modletice.cz/dokumenty/strategicky-plan-rozvoje/>

9. Ústava České Republiky – Oficiální stránky poslanecké sněmovny. [online].
Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

10. Veřejná správa - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2020 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 11.03.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/verejna-sprava.aspx>

8 Přílohy

Příloha 1

Soubor opatření – priorita 1; cíl 1.4

Priorita 1	Kvalita života obyvatel a atraktivita obce – občanská vybavenost, péče o děti, mládež a seniory, sport, kultura, bezpečnost obyvatel a ochrana jejich majetku
Cíl 1.4	Vytvořit nové centrum obce

1.4.1	Zpracovat zadání na urbanistickou studii nového centra obce
--------------	--

Garant:	Předpokládaná výše nákladů/investic:	Předpokládaný termín realizace:
----------------	---	--

1.4.2	Zajistit zpracování urbanistické studie nového centra obce
--------------	---

Garant:	Předpokládaná výše nákladů/investic:	Předpokládaný termín realizace:
----------------	---	--

1.4.3	Usilovat o získání pozemku pro vybudování nového centra obce
--------------	---

Garant:	Předpokládaná výše nákladů/investic:	Předpokládaný termín realizace:
----------------	---	--

1.4.4	Vybudovat komunitní centrum
--------------	------------------------------------

Garant:	Předpokládaná výše nákladů/investic:	Předpokládaný termín realizace:
----------------	---	--

Příloha 2

Simulace "budoucího cash flow" - finanční plán									
Období	Položka	Příjem [tis.Kč]	Výdaj [tis.Kč]	Disponibilní zůstatky na bankovních účtech [tis.Kč] - banka/účtu				Hotovost [tis.Kč]	Disponibilní zůstatek celkem [tis.Kč]
				ČNB aaaaaaaaa	KB bbbbbbbbb	KB ccccccccc	KB čOV		
	Zůstatek finančních prostředků k 1.1.2018			1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
1/2018	Příjmy a výdaje ponižené o investice a investiční dotace	1,343	956	1,469	4,658	8,000	6,783	-	21,297
	Příjem A	500		1,469	4,658	8,000	6,783	-	21,410
	Výdej B		150	1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,760
	Výdej C		50	1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,860
2/2018	Příjmy a výdaje ponižené o investice a investiční dotace	1,700	1,000	1,469	4,658	8,000	6,783	-	21,610
	Výdej D		450	1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,460
	Příjem F	1,200		1,469	4,658	8,000	6,783	-	22,110
	Příjem G	50		1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,960
	Příjem H	800		1,469	4,658	8,000	6,783	-	21,710
3/2018	Příjmy a výdaje ponižené o investice a investiční dotace			1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
				1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
4/2018	Příjmy a výdaje ponižené o investice a investiční dotace			1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
				1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
5/2018	Příjmy a výdaje ponižené o investice a investiční dotace			1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
				1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
6/2018	Příjmy a výdaje ponižené o investice a investiční dotace			1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
				1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
7/2018	Příjmy a výdaje ponižené o investice a investiční dotace			1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
				1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
8/2018	Příjmy a výdaje ponižené o investice a investiční dotace			1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
				1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
9/2018	Příjmy a výdaje ponižené o investice a investiční dotace			1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
				1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
10/2018				1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
				1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
11/2018				1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
				1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
12/2018				1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
				1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910
	Celkem příjmy a výdaje za rok 2018	5,593	2,606						
	Zůstatek finančních prostředků k 31.12.2018			1,469	4,658	8,000	6,783	-	20,910

ROZVOJOVÉ PROJEKTY OBCE MODLETICE

Pořadové číslo	Projekt	Týden v roce 2020												Týden v roce 2021											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Územní plán																								
2	Regulační plán pro lokalitu RP1 (lokalita Chválov)																								
3	Regulační plán pro lokalitu RP3 (lokalita ÚOS)																								
4	ZŠ Modletice 1. stupeň (Modletice čp. 19)																								
5	Ordinace (Modletice č.p. 21)																								
6	Zasíťování lokality Chválov a prodej pozemků																								
7	ZŠ 1. a 2. stupeň (Baše)																								
8	Vodojem a vodovodní přívaděč																								
9	Rekonstrukce silnice III/00318 (okružní křižovatka a chodník v obci)																								
10	Rekonstrukce komunikace II/101 (2. etapa)																								
11	Zázemí ČOV																								
12	Xxxx																								
##	Xxxx																								

Legenda:

- plán
- skutečnost
- plánované/nezahálené projekty

Bilance aktuálních zdrojů [mil. Kč]	Týden v roce 2020												Týden v roce 2021											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Reálné příjmy (daně, dary, úvěry ...)	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
Disponibilní zdroje	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
Předpokládané výdaje (úhrada faktur, splátky úvěru ...)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Přebytek/deficit	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	

